

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

Pregătirea planului pe 1978 în industrie ● Ample
responsabilități ale consiliilor populare pentru îmbu-
ătățirea continuă a aprovizionării populației

Valorificarea integrală a materiei și a energiei
Documentar în ajutorul celor ce studiază în învăța-
mintul politico-ideologic

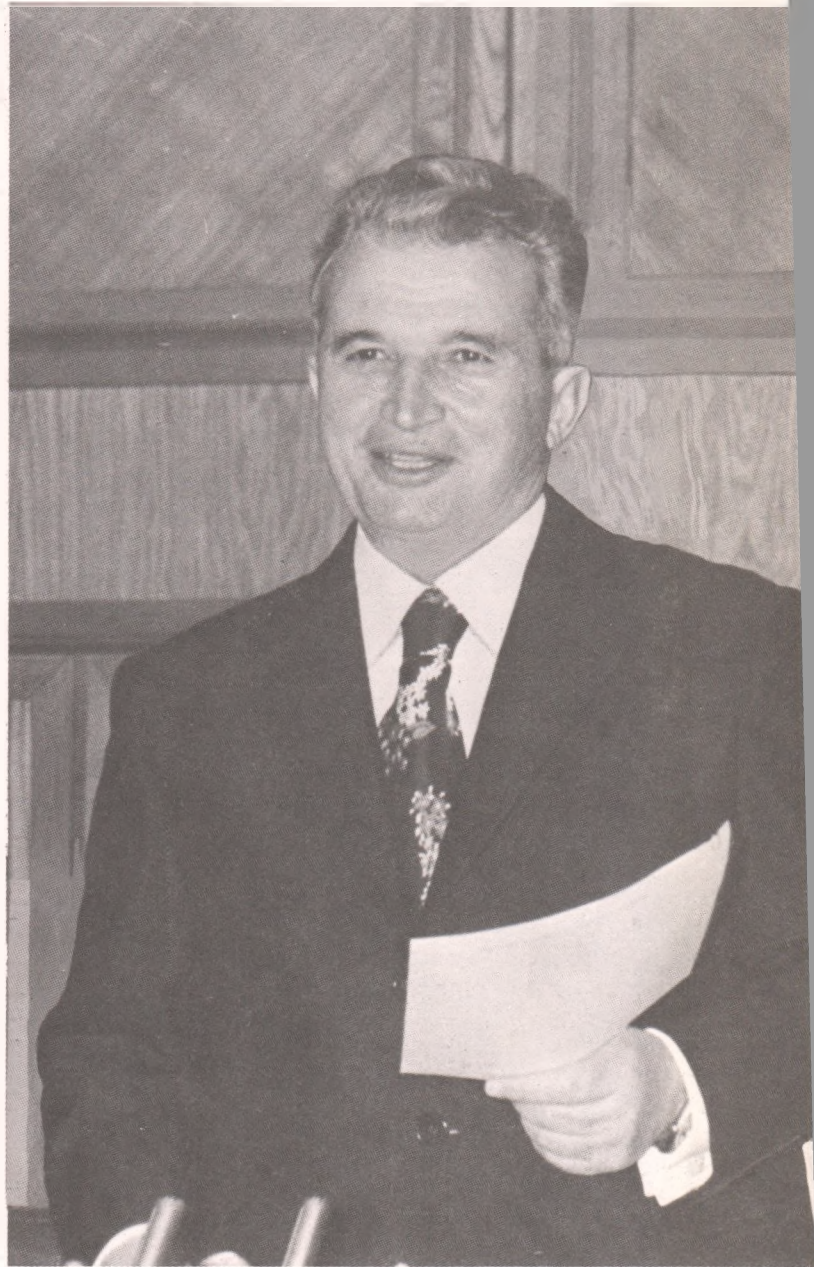

GENERATOARE
INTREPRINDERILOR MODEL
DE EXPERIENȚĂ
ÎNAINȚĂ

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

„Adoptarea programului suplimentar cere o schimbare radicală a concepției despre dezvoltarea economică, punându-se un accent mai mare pe calitate, pe eficiență economică, pe creșterea productivității muncii – astfel ca revoluția tehnico-științifică de care vorbim să nu rămână doar o lozincă. Aceasta trebuie să se materializeze în întreaga activitate economică, determinând inclusiv o revoluție în conștiința oamenilor, a cadrelor noastre, a tuturor oamenilor muncii“.

NICOLAE CEAUȘESCU

SESIUNEA MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

PERFEȚIONAREA ORGANIZĂRII — PIRGHIE DE ACCELERARE A DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE

SINTEM, în ultima perioadă, martorii unei deosebit de intense activități politice desfășurate de partid, de secretarul său general, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, Activitate merită, în cea mai mare parte a sa, să determine ridicarea pe noi trepte calitative a întregii noastre economii, să imprime o schimbare radicală a concepției despre dezvoltarea economică, prin accentuarea considerabilă a preocupărilor generale pentru calitate, creșterea productivității muncii și a eficienței.

Oamenii muncii din întreaga țară au primit cu o vie satisfacție, cu interes deosebit, amplificându-și eforturile în muncă, hotărârile recentei plenary a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, cuvântarea rostită, la închiderea lucrărilor sale, de către tovarășul **Nicolae Ceaușescu**. Așa cum se știe de o deosebită importanță pentru perfecționarea întregii activități economico-sociale este „Programul suplimentar de dezvoltare a economiei naționale în cincinalul 1976–1980”, adoptat de plenară. Dispunem astfel de un instrument cert și clar de lucru, care mobilizează și orientează spre direcțiile hotărâtoare pentru progresul nostru economico-social eforturile pe care oamenii muncii le fac — cu atât de remarcabile realizări — pentru îndeplinirea exemplară și depășirea sarcinilor de plan. Pentru că programul a fost întocmit tocmai pe baza bunelor rezultate obținute în primii doi ani ai cincinalului — pe care îi vom încheia cu o producție suplimentară de peste 30 miliarde lei față de prevederi — a largii acțiuni de reducere a cheltuielilor materiale ale producției și ale investițiilor. Ca urmare, programul are în vedere realizarea, pe ansamblul cincinalului, a unei producții industriale suplimentare de 130,3 miliarde lei, ceea ce va însemna un ritm mediu anual de creștere de 11,5% față de 10,7% prevăzut inițial și o creștere a venitului național peste prevederile cincinalului de circa 50 miliarde lei. Se vor crea astfel toate condițiile pentru îndeplinirea integrală a măsurilor stabilite de partid pentru creșterea mai accentuată a veniturilor reale ale oamenilor muncii, singura bază trainică a ridicării bunăstării poporului fiind, așa cum a arătat în repetate rânduri partidul nostru, sporirea neconținută a producției, a venitului și avuției naționale.

De aceea, îndeplinirea exemplară a programului suplimentar, expresie a forței, a dinamismului și stabilității economiei noastre socialiste, a hotărârii nestrămutate cu care întreaga noastră națiune îndeplinește hotărârile celui de al XI-lea Congres al partidului, este o cauză a tuturor oamenilor muncii, a fiecărui colectiv, a fiecărui cetățean al patriei.

Dar, așa cum sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** referindu-se la însăși esența muncii pentru îndeplinirea programului suplimentar „nu este vorba numai de realizarea planului cu un număr de miliarde în plus, ci de schimbarea radicală a concepției economice, a organizării și desfășurării producției. Programul supli-

mentar trebuie să ducă la o îmbunătățire substanțială a eficienței economice, a productivității muncii, la așezarea pe o bază mai trainică a întregii noastre activități economice”. Și, din acest punct de vedere, al definirii unei noi concepții în activitatea economică în care să prevaleze preocuparea pentru eficiență, cuvântarea rostită de secretarul general al partidului la încheierea lucrărilor plenarei, constituie un document de extremă importanță. Indicațiile concrete și sarcinile cuprinse în cuvântare constituie un adevărat îndrumar pentru perfecționarea întregii noastre vieți economice, pentru ca revoluția tehnico-științifică să își găsească reala sa îndeplinire. Tocmai de aceea este necesar ca pretutindeni, la fiecare verigă a economiei noastre naționale, în fiecare întreprindere, să se acționeze cu toată hotărârea pentru materializarea lor, în întregime, pentru concentrarea atenției și a tuturor forțelor creatoare asupra aspectelor calitative ale activității, realizându-se, în acest proces, o adevărată revoluție în conștiința oamenilor muncii. Pentru că este imperios necesar ca fiecare om al muncii să fie deplin conștient că de felul cum muncește, cum își îndeplinește sarcinile care îi revin depind în mod hotărâtor progresul și înflorirea vieții întregii țări și a fiecărui cetățean al său.

O problemă esențială pentru fiecare întreprindere, chiar și pentru acelea care obțin rezultate bune, este creșterea continuă a rentabilității producției. În nivelul rentabilității se materializează multiplele aspecte ale calității activității economice: reducerea cheltuielilor materiale, creșterea productivității muncii, modul de folosire a capacităților de producție. Este necesar ca fiecare om al muncii ca, proprietar, producător și beneficiar al roadelor muncii sale să înțeleagă pe deplin că numai realizarea unei rentabilități corespunzătoare a producției și creșterea ei continuă pot asigura, prin activitatea fiecărei întreprinderi, restituirea eșalonată a cheltuielilor pe care societatea le-a făcut pentru mijloacele aflate în dotare, creează posibilitatea alocării de fonduri pentru o dezvoltare mai largă, pentru reproducția lărgită, și asigură mijloacele necesare pentru continua creștere a nivelului de trai material și spiritual al poporului, pentru întreținerea societății, pentru apărarea țării.

În acest scop o atenție deosebită trebuie să se acorde problemelor folosirii cât mai bune a capacităților de producție. A realiza o producție ce depășește doar cu puțin o mie de lei la mia de lei fonduri fixe nu poate fi considerată o situație corespunzătoare, deoarece ea denotă tocmai o rentabilitate scăzută, faptul că venitul național nu crește corespunzător eforturilor pe care le facem pentru dezvoltarea mijloacelor de producție. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, se impune o schimbare radicală a acestei situații, este necesar ca pînă în anul 1980 să se ajungă la o producție de cel puțin 1200 lei la

1000 lei fonduri fixe, iar pînă în 1985 la cel puțin 1500 lei. Desigur, ca cifre medii pe industrie, deoarece unele ramuri sau subramuri vor atinge 3000 și chiar peste 3000 lei producție la o mie de lei fonduri fixe.

Egală importanță prezintă eforturile îndreptate spre reducerea cheltuielilor materiale. În acest domeniu există încă resurse considerabile și în cursul anului viitor trebuie continuate cu fermitate acțiunile pentru a reduce și mai mult aceste cheltuieli, pentru a asigura economisirea maximă a resurselor de materii prime și energetice, pentru a le valorifica tot mai bine, obținînd din fiecare tonă de materie primă supusă prelucrării, valori cît mai ridicate, produse de calitate și tehnicitate superioară. În aceeași ordine de idei, o necesitate vitală, cu atît mai mult cu cît de la 1 ianuarie se va trece, în mod eşalonat, la reducerea săptămîinii de lucru, este creșterea mai accentuată a productivității muncii. Se impune ca fiecare întreprindere să ia toate măsurile necesare în acest scop, să asigure o organizare cît mai eficientă a producției și a muncii, să ia măsuri concrete pentru extinderea mecanizării și automatizării producției.

Dar, uneori, eforturile făcute de colectivele de oameni ai muncii pentru realizarea sarcinilor planificate, pentru utilizarea la indici superiori a capacităților productive sînt afectate negativ de unele deficiențe în organizarea, programarea și aprovizionarea producției. În mod deosebit, în cuvîntarea sa, secretarul general al partidului insistă asupra necesității unei cît mai bune aprovizionări tehnico-materiale, asupra respectării riguroase a disciplinei contractuale. Deși prin balanțele materiale sînt asigurate toate cantitățile de materii prime, materiale, semifabricate etc. necesare bunei desfășurări a producției, datorită nerespectării de către unele întreprinderi a condițiilor de timp și calitate în livrările lor către beneficiari, apar o serie de greutăți în activitatea productivă a acestora din urmă, greutăți care pînă la urmă se amplifică, dezorganizînd și activitatea altor întreprinderi. Dincolo de unele interese înguste, în desfășurarea producției trebuie să prevaleze grija pentru respectarea strictă a programelor de livrări, pentru o cît mai bună desfășurare a cooperării între întreprinderi, factori de care depinde realizarea în condiții optime, în ansamblu, a procesului de producție.

În sfîrșit, caracteristicile acestui cincinal al afirmării revoluției tehnico-științifice impun un aport sporit al cercetării științifice, preocupări și acțiuni mai ferme, mai hotărîte pentru modernizarea și înnoirea producției. Și în acest domeniu trebuie făcut totul pentru înlăturarea oricăror manifestări de formalism, pentru că pe alocuri se introduc în producție așa-zise noutăți, care de fapt sînt inferioare produselor anterioare, pe care le înlocuiesc, sau ocazionează consumuri de materii prime sau energetice mai mari. Tocmai atrăgînd atenția asupra acestui fapt, secretarul general al partidului arată că introducerea în fabricație a unor produse noi trebuie să se facă numai dacă acestea sînt superioare, atît din punct de vedere calitativ și tehnic, cît și din punct de vedere al eficienței economice, celor vechi. După cum este necesar să se înțeleagă pretutindeni și să se acționeze cu toată hotărîrea pentru ca întreaga producție să fie realizată la un nivel calitativ superior, aceasta fiind o condiție de bază a creșterii eficienței și competitivității economiei noastre naționale. Este un lucru știut că în condițiile creșterii exigențelor consumatorilor, atît interni cît și externi, mărfurile de calitate necorespunzătoare cu greu își găsesc desfacere. Dar uneori acest adevăr elementar este neglijat și se mai produc mărfuri care rămîn în stocuri, ceea ce înseamnă

în fond consumuri inutile, imobilizarea unor importante valori ale societății noastre.

Lată deci cîteva repere care denotă că în întreaga noastră economie, în fiecare verigă a sa, la fiecare loc de muncă, accentul trebuie pus cu toată seriozitatea pe aspectele calitative ale activității și asupra lor trebuie să se concentreze în perioada următoare atenția consiliilor oamenilor muncii de toate categoriile. Desigur, în perfecționarea întregii activități economice a organizării și conducerii ei, un rol de cea mai mare importanță au legile recent adoptate de Marea Adunare Națională cu privire la Congresul consiliilor oamenilor muncii și Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții și transporturi, la Congresul consiliilor de conducere al unităților agricole socialiste, al întregii țărâni și Consiliului Național al Agriculturii și la Consiliul Organizării Economico-Sociale, expresie a aprofundării continue și consecvenței a democratismului orînduirii noastre socialiste.

Cu o vie satisfacție au fost întîmpinate de masele largi populare, de către toți oamenii muncii și celelalte măsuri adoptate de plenara C.C. al P.C.R. Legiferarea de către Marea Adunare Națională a normelor de adresare între cetățenii patriei noastre socialiste, departe de a fi o simplă chestiune de formă, exprimă profunde transformări economice, politice și sociale, faptul că în prezent oamenii muncii sînt nu numai producători, ci și proprietari și beneficiari a tot ceea ce realizează, că între ei s-au statornicit noi relații de egalitate și întrajutorare. De asemenea, cu însuflețire patriotică a fost primită de întregul popor aprobarea de către Marea Adunare Națională a Imnului de Stat al Republicii Socialiste România, imn care materializînd tradițiile progresiste, valorose, ale națiunii noastre, are un puternic conținut socialist, exprimînd cele mai înalte năzuințe ale poporului — făurirea comunismului pe străvechiul pămînt românesc.

În momentul de față hotărîtor este ca fiecare la locul său de muncă să își exprime atașamentul față de patrie printr-o activitate exemplară, să manifeste o înaltă răspundere și exigență muncitorească, să nu tolereze lipsurile și indisciplina, să aducă o contribuție cît mai substanțială la îndeplinirea integrală a sarcinilor de plan și a angajamentelor suplimentare. Așa cum spunea secretarul general al partidului, **„Trebuie sporită exigența în muncă, pentru a nu se mai trece cu vederea lipsurile ce se manifestă, pentru a nu ne mai mulțumi doar cu angajamente formale, după care continuă să se lucreze în același fel. Fiecare la locul său de muncă trebuie să acționeze cu spirit de răspundere pentru îndeplinirea atribuțiilor împreună cu întregul colectiv”**.

După cum s-a hotărît la plenara C.C. al P.C.R., Programul suplimentar de dezvoltare a economiei în acest cincinal va fi supus dezbaterii și aprobării Conferinței Naționale a partidului. Dar așa cum s-a arătat este necesar să fie luate toate măsurile pentru concretizarea sa pe ramuri și pe județe. Cele două luni care au mai rămas pînă la sfîrșitul anului trebuie folosite din plin de către fiecare om al muncii, de către fiecare cadru din economie, pentru a traduce în viață indicațiile și sarcinile date de secretarul general al partidului, pentru a obține rezultate cît mai bune în muncă, creînd astfel o bază de pornire cît mai înaltă pentru înfăptuirea obiectivelor celui de al treilea an al cincinalului.

N. IONESCU

CONDIȚII OPTIME REALIZĂRII CU SUCCES A SARCINILOR DE PLAN PE 1978

A DEVENIT o practică, o metodă necesară, ca unitățile să cunoscă prevederile planului cu multe luni înainte de începerea noului an. Pentru 1978 aceste prevederi sînt cunoscute din lunile iunie-iulie a.c., întreprinderile avînd astfel timpul necesar pentru pregătirea activității de producție din anul ce va urma.

„O atenție deosebită trebuie să acordăm în această perioadă — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința de constituire a Consiliului Național al Oamenilor Muncii — pregătirii planului pentru 1978. Conducerile colective au datoria să ia toate măsurile pentru încheierea contractelor și, pe această bază,

pentru asigurarea aprovizionării și pregătirea tehnică și de plan necesară, astfel ca din prima zi a noului an activitatea de producție să se desfășoare în cele mai bune condiții”.

Această pregătire se impune cu atît mai mult cu cît nivelurile de dezvoltare viitoare se situează la cote superioare prevederilor inițiale.

În ce stadiu se află pregătirile pentru producția anului viitor și ce probleme au rămas încă nesoluționate — iată obiectul anchetei „Revistei economice” în 8 unități industriale din Capitală.

Acțiuni organizatorice complexe

DE LA ÎNCEPUT se cuvine subliniat un lucru deosebit de important: toate întreprinderile investigate și-au realizat și depășit, în primele 9 luni ale anului, sarcinile de plan la principalii indicatori (tabelul nr. 1). Rezultatele obținute sînt urmarea punerii în funcțiune la termene și a devansării acestora la unele obiective de investiții, organizării mai riguroase a aprovizionării tehnice și materiale, folosirii la un nivel superior a capacităților de producție și a forței de muncă etc. În acest

fel s-a creat o bază puternică pentru ridicarea întregii activități economice la nivelul cerut de cel de al treilea an al cincinalului revoluției tehnico-științifice.

Pentru anul 1978, așa cum rezultă din tabelul nr. 1 toate unitățile înregistrează creșteri la indicatorii producție-marfă și productivitatea muncii. Pe de altă parte, ca expresie a progresului tehnic, a tendinței tot mai accentuate din ultimii ani ca produsele realizate să se alinieze celor fabricate de țările cu o industrie dezvoltată crește ponderea, în 1978, a produselor noi și reproiectate, în totalul producției. La întreprinderea de prelucrare a ma-

selor plastice se vor asimila 200 de produse noi, astfel că acestea vor reprezenta 25% din totalul producției, iar la „Aversa” 31,5%.

Realizarea acestor sarcini implică, în primul rînd, măsuri de ordin tehnic și organizatoric, studierea atentă încă de pe acum a rezervelor și elaborarea programelor de măsuri, judicios eșalonate, astfel încît acestea să ducă la atingerea unor cote înalte de producție și de productivitate a muncii, pe baza organizării superioare a producției, a folosirii mai bune a tehnicii din dotare, a fondului de timp de lucru etc.

Se poate afirma că, în marea majoritate a întreprinderilor în care s-a efectuat ancheta, au fost și sînt luate, în continuare, măsuri care să asigure realizarea tuturor indicatorilor de plan pe 1978, în condițiile reducerii normelor de consum de materii prime, combustibil și energie electrică, a obținerii unei înalte eficiențe economice. Iată cîteva exemple concludente.

La întreprinderea „Electroaparataj” au fost devansate unele poziții din planul tehnic, în scopul pregătirii condițiilor de introducere în fabricația de serie a noilor produse. La întreprinderea „Neferal” s-au întocmit, încă din luna august, programe de măsuri în vederea asigurării desfășurării producției la nivelul sarcinilor din anul următor. Multe din aceste măsuri urmăresc utilizarea integrală a capacităților de producție, mecanizarea unor lucrări cu vo-

Tabelul nr. 1
Realizarea principalilor indicatori de plan la nivelul esantionului analizat %

Indicatorul	Întreprinderea*)								
		1	2	3	4	5	6	7	8
Producția globală	Realizat în 3 trim. a.c. Plan 1978/plan 1977	104,2	103,6	102,5	105,8	103,4	103,3	102,1	101,7
		119,4	110,1	110,3	119,0	129,1	114,1	105,0	125,5
Producția marfă	Realizat în 3 trim. a.c. Plan 1978/plan 1977	102,1	101,1	101,2	107,3	103,7	103,6	100,7	101,6
		117,8	113,5	112,3	120,0	129,9	115,9	100,0	126,1
Productivitatea muncii	Realizat în 3 trim. a.c. Plan 1978/plan 1977	103,9	103,5	102,2	100,8	103,4	102,0	102,0	102,1
		123,8	113,5	110,2	124,0	135,9	114,6	105,4	118,3

*) Întreprinderile investigate în ordinea înscriserii lor în coloanele tabelelor: 1 — Mașini-unelte și agregate, 2 — „Aversa”, 3 — „Republica”, 4 — Mecanică fină, 5 — „Electroaparataj”, 6 — „Neferal”, 7 — Prelucrare mase plastice, 8 — „Metaloglobus”.

lum mare de muncă, ținând seama că productivitatea muncii urmează să crească cu 14,6%. La întreprinderea „Republica” măsurile vizează, îndeosebi, reducerea normelor de consum, astfel că cheltuielile la 1 000 lei producție-marfă să se situeze sub sarcinile planificate.

În condițiile creșterii volumului și complexității sarcinilor din anul ce urmează, se pune în mod acut necesitatea rezolvării, fără întârziere, a unor probleme cum sînt **nominalizarea producției și încheierea din vreme a contractelor economice cu beneficiarii și furnizorii de materii prime și materiale, organizarea mai bună a producției, promovarea de noi tehnologii avansate etc.** În tabelul nr. 2, este redat stadiul acestor acțiuni în întreprinderile investigate.

Nominalizarea producției și încheierea contractelor cu beneficiarii

O IMPORTANTĂ FAZĂ în pregătirea în bune condițiuni a planului o constituie **nominalizarea din timp a producției.** Numai în măsura în care întreprinderile producătoare cunosc precis, în amănunt, cerințele beneficiarilor, cu alte cuvinte structura producției, ele își pot organiza de așa manieră activitatea, încît chiar din primele zile ale noului an de muncă să poată demara în bune condițiuni producția. Este vorba, în principal, de asigurarea unei juste planificări a sarcinilor pe secții, echipe și lucrători, în așa fel încît planul să fie îndeplinit ritmic; de crearea condițiilor pentru folosirea din plin a mașinilor, utilajelor și a timpului de lucru al muncitorilor — factori principali de sporire a productivității muncii. Avînd producția nominalizată, întreprinderile producătoare pot lua măsuri utile, care să ducă la o mai bună gospodărire și valorificare a materiei prime și a materialelor, în scopul obținerii unei eficiențe înalte a întregii activități.

La 20 octombrie a.c., situația nominalizării producției pe 1978 la unitățile cuprinse în anchetă se prezenta într-o fază avansată, fără a se putea vorbi însă de completarea ei finalizare. Dacă la întreprinderile „Electroaparataj”, de mașini-unelte și agregate, de mecanică fină și „Metaloglobus” producția pe anul viitor a fost în întregime

nominalizată, în schimb la altele ca, de pildă, „Neferal” acțiunea era rămasă în urmă, atingînd o proporție de 87,4% din producția-marfă.

Nominalizarea sarcinilor de plan este, desigur, strîns legată de **încheierea contractelor de desfacere a produselor** cu diferiții beneficiari. Unele unități au de pe acum — ce-i drept — contractată producția cu beneficiarii într-o proporție relativ mai mare, cum este întreprinderea de mașini-unelte și agregate (98,0%). Dar sînt cazuri, ca cele de la întreprinderile „Aversa” și „Electroaparataj”, unde operațiunea este abia la început, proporția contractării fiind doar de 35,5% și, respectiv, 19,6%. Este desigur necesar ca întreprinderile care se află în asemenea situații să fie ajutate de centralele industriale și ministerele de resort pentru ca, în cel mai scurt timp, întreaga producție planificată să fie cît mai grabnic contractată cu beneficiarii.

Asigurarea bazei tehnico-materiale

ASIGURAREA bazei tehnico-materiale a planului presupune, în primul rînd, o derulare corespunzătoare a acțiunii de **emitere a repartițiilor de către coordonatorii de balanță** și, ca urmare, **încheierea contractelor cu furnizorii de materii prime și materiale.** La data investigației noastre, puține unități primiseră repartiții de materii

sare, permit **încheierea contractelor de livrări cu beneficiari.** Referindu-ne la stadiul acestei acțiuni se poate spune că în întreprinderile respective situația era mult diferențiată, proporția încheierii contractelor situîndu-se între 75% și 5%. Întreprinderea de mecanică fină, bunăoară, definitivase și încheiase contracte în proporție de 75%, iar întreprinderile „Neferal” și de prelucrare a maselor plastice contractaseră cu furnizorii 73,5%, respectiv, 68,5% din necesar; altele (întreprinderile „Aversa” și „Electroaparataj”) atinseseră proporții abia de 30% și, respectiv, 11,2%, iar întreprinderea „Republica” de numai 5%.

Lucrurile nu stau prea bine nici în ce privește contractarea cu bazele județene de aprovizionare tehnico-materială. Pînă la 20 octombrie a.c., întreprinderea „Metaloglobus” nu primise nici un contract de la unitățile respective deși a depus în termen specificațiile cuvenite.

Dat fiind faptul că operația de încheiere a contractelor cu furnizorii de materii prime și materiale este mult întârziată, **este necesar să se treacă de urgență la organizarea judicioasă a tratativelor precontractuale prin contacte directe între întreprinderile interesate și, cu sprijinul forurilor competente, să fie rezolvate operativ problemele ce s-au ivit sau se pot ivi.**

ANCHETA întreprinsă în cele 8 întreprinderi a evidențiat faptul că, în acțiunea de pregătire a producției pe anul viitor, îndeosebi în

Stadiul pregătirii producției pentru 1978
(la 20 octombrie a.c.)

Tabelul nr. 2

Acțiunea	Întreprinderea	%							
		1	2	3	4	5	6	7	8
Nominalizarea producției		100,0	90,0	92,1	99,8	100,0	87,4	35,3	100,0
Încheierea contractelor cu beneficiarii		98,0	35,3	100,0	62,7	19,6	45,5	70,0	52,9
Încheierea contractelor cu furnizorii		30,0	30,0	5,0	75,0	11,2	73,5	68,5	50,0

prime și materiale la nivelul producției anului viitor (întreprinderile „Republica” și de prelucrare a maselor plastice — 100%, „Neferal” — 98%, „Aversa” — 80%). Altele, însă, cum ar fi, de pildă, întreprinderile „Electroaparataj” și de mașini-unelte și agregate au primit repartiții abia pentru 29% și, respectiv, 18,2% din necesarul de materii prime.

Cunoașterea din vreme a surselor de aprovizionare, cît și a nivelurilor calitative și cantitative nece-

domeniul contractării producției cu beneficiarii și cu furnizorii de materii prime, mai sînt o serie de probleme care își așteaptă rezolvarea. Soluționarea și finalizarea lor grabnică va fi de natură să creeze condiții ca toate unitățile să poată desfășura o activitate rodnică chiar din primele zile ale celui de al 3-lea an al actualului cincinal.

L. TINTEA
Gh. DRĂGHICI

EXPERIENȚE ÎN ACTUALITATE

REZERVE DE REDUCERE A CHELTUIELILOR DE PRODUCȚIE

CREȘTEREA continuă a cererii de bunuri de consum, determinată de sporirea veniturilor bănești ale oamenilor muncii, constituie „comandă fermă” pentru dezvoltarea, diversificarea și îmbunătățirea calității producției. Programul privind producția și desfacerea către populație a bunurilor de consum în perioada 1976—1980 prevede o creștere a desfacerii la confecții și textile cu 80—88% comparativ cu 1975, constituind o expresie a preocupărilor pentru satisfacerea în condiții superioare a necesităților populației.

În producția de confecții a țării, întreprinderea „Flacăra” — Cluj-Napoca deține un loc important, produsele ei — costume pentru bărbați și confecții pentru femei fiind apreciate atât de consumatorii interni, cât și de cei externi. Producția în unități fizice a întreprinderii, aflată într-o continuă creștere, va fi la sfârșitul acestui an cu 17% mai mare comparativ cu 1975.

Realizarea unui volum sporit de produse competitive și într-o gamă complexă de modele, în concordanță cu exigențele consumatorilor, este conjugată și cu eforturile depuse pentru ridicarea eficienței economice, mai ales prin micșorarea continuă a cheltuielilor materiale de producție.

Analiza principalilor indicatori ce caracterizează gradul de eficiență și evoluția ei arată că au fost obținute o serie de rezultate pozitive, în primul rând prin economisirea cheltuielilor de producție și cu precădere a celor materiale (tabelul nr. 1).

În specificul producției de confecții, reducerea cheltuielilor de producție poate și trebuie să se rea-

lizeze în cea mai mare măsură prin micșorarea cheltuielilor cu materia primă și materialele, deoarece ele au o pondere foarte ridicată în totalul cheltuielilor de producție.

Întrucât materia primă (stofa) este componenta determinantă a produsului finit, care trebuie fabricat în concordanță deplină cu cererea deosebit de diversificată a consumatorilor, ea trebuie folosită în mod rațional, prin măsuri care să asigure un consum specific optim pentru fiecare articol de confecții. Această cerință rezultă din aceea că producția de stofă este limitată de volumul resurselor naturale și sintetice, astfel că prin dimensionarea optimă a consumului specific se asigură posibilități certe de sporire a producției de confecții și prin aceasta creșterea volumului vânzărilor atât pe piață internă, cât și pe piață externă.

În aprecierea posibilităților de economisire a materiei prime, consumul specific constituie un barometru important. Datele analizate reflectă tendința de creștere a consumului specific, care — privită într-un cadru general — este în contradicție cu cerințele majore ale reducerii cheltuielilor și mai ales a cheltuielilor materiale de producție. Indicatorii sintetici — cheltuielile totale și cheltuielile materiale la 1 000 lei producție marfă — ne relevă însă un proces în ansamblu de economisire, pentru că concomitent au avut loc și schimbări care au dus la creșterea valorii produsului finit într-o proporție mai mare și pe această bază și un preț de producție corespunzător mai ridicat.

Pentru o analiză mai completă a consumului specific, este

necesar a se calcula și coeficientul de utilizare a materiei prime prin

$$\text{relația : } K = \frac{S_n}{S_t} \cdot 100 \text{ unde } K \text{ re-}$$

prezintă coeficientul utilizării materiei prime, S_n suprafața netă (incorporată în produsul finit) și S_t suprafața totală. Acest indicator rezultă din datele tabelului nr. 2, care se referă la întreaga producție de costume, fabricată din toate sortimentele de stofă.

Coeficientul de utilizare are aceeași evoluție ca și consumul specific. Este de reținut că consumul în suprafață totală crește mai rapid decât cel în suprafață netă, reflectând sporirea accentuată a ponderii costumelor din stofă în carouri, care în 1977 reprezintă peste 40% din totalul producției, în timp ce în 1975 reprezenta numai 20%; or, unele costume din stofă în carouri ocazionează, așa cum s-a arătat mai sus, un consum specific mai mare, impus de cerințele de potrivire a caroului la croirea reperelor și componentelor confecției. Acest indicator este semnificativ pentru că permite analiza consumului specific pe componentele sale principale: consumul net și pierderile tehnologice.

Consumul specific este determinat de un ansamblu de factori care au influențe contradictorii în anumite perioade de timp. Creșterea complexității costumelor pentru bărbați, a costumelor de tip sport cu buzunare aplicate, placă la spate și în față etc., lungirea evidentă a hainei și accentuarea lărgirii pantalonului, creșterea ponderii producției produselor din stoffe în carouri, creșterea ponderii costumelor de talia I și II și scăderea corespunzătoare a celor de talia III (în cadrul aceluiași număr) sînt principalii factori care au imprimat tendința de creștere a consumului specific în ultimii doi ani atât la stofă, cât și la celelalte materiale (ață, nasturi, căptușeală). La acestea trebuie să

Tabelul nr. 1

Indicatori	UM	1975	1977 (9 luni)	Modificări
Cheltuieli la 1000 lei producție marfă	lei	940,4	863,5	-76,9
Cheltuieli materiale la 1000 lei producție marfă	lei	792,2	742,0	-50,2
Rata rentabilității	%	6,30	13,27	+ 6,97

Tabelul nr. 2

	1975			1977		
	St (mp)	Sn (mp)	K(%)	St (mp)	Sn (mp)	K(%)
Costume bărbați	3,64	3,40	93,4	3,86	3,47	90

mai adăugăm faptul că în ultimii ani a crescut continuu ponderea exportului, care impune o circumscriere a produselor la cererea manifestată pe piața mondială.

Adaptarea producției coordonatelor majore ale cererii impune totodată și eforturi în direcția punerii în valoare a activității de creație, de cercetare și de valorificare a tuturor celorlalți factori care pot contribui la atenuarea influenței factorilor de mai sus și pe această bază menținerea sau chiar reducerea consumului specific prin reducerea consumului net și îndeosebi a pierderilor tehnologice.

Activitatea de creație și de cercetare trebuie să se materializeze în proiectarea de produse și sortimente noi și în reproiectarea celor existente, prin care să se asigure și o redimensionare și ușurare a componentelor confecțiilor. În mod practic aceasta va asigura reducerea consumului specific prin micșorarea părților îmbinate și ascunse ale unor repere etc., adică a consumului net de materii și materiale încorporat în produsul finit. Reducerea numai cu 1% a consumului specific de stofă, la volumul anual utilizat de întreprinderi, ar asigura o economie de stofă din care s-ar putea confecționa aproximativ 10 000 buc. confecții, sau costul unitar al unei confecții s-ar putea reduce cu circa 7 lei.

Perfecționarea procesului de croire trebuie să constituie o altă acțiune importantă prin care să se diminueze pierderile tehnologice (șpanul de stofă). Pierderile tehnologice reprezintă 5—7% din consumul specific exprimat în m.l. la stofele uni, și 7—12% la stofele în carouri. Prin reproiectarea tiparelor și încadrarea mai multor detalii direct pe țesătură pe aceeași linie, prin încadrarea combinată a grosimilor mari (a confecțiilor) cu grosimile mici — de exemplu 42 cu 56 — se poate asigura o utilizare mai rațională a stofei concretizată în reducerea pierderilor tehnologice cu cca. 10—12%, pierderi ce apar la încadrarea singulară a produselor de grosimi mici și care reprezintă o suprafață de aproximativ 20 000 m.l. stofă. Croirea unor produse de bază (ca de exemplu, paltoane) și a celor complementare din aceeași suprafață a materiei prime, constituie o altă

cale potențială de reducere a pierderilor tehnologice. Studiile tehnico-economice demonstrează că prin croirea produselor complementare — șepci, gulere, unele produse pentru copii — împreună cu cele de bază se reduce consumul specific total, comparativ cu procedeul croirii separate. De exemplu, la șapca croită împreună cu paltonul, consumul specific se reduce cu cca. 10 cm.l., prin diminuarea pierderilor tehnologice.

Reducerea consumului specific, în special prin micșorarea pierderilor tehnologice, se mai poate realiza folosindu-se stoffe de lățimi corelate cu dimensiunile produselor finite. Experiența demonstrează că lățimea de 1,52 m.l. a stofei asigură consumul specific optim. Realizarea acestui deziderat presupune o colaborare mai fructuoasă cu furnizorii prin intermediul contractelor economice.

O direcție importantă de reducere a cheltuielilor cu materia primă trebuie să o constituie **valorificarea superioară a deșeurilor și rămășițelor rezultate din procesul croirii**. O posibilitate de utilizare a acestor rămășițe o poate constitui înființarea unei unități auxiliare, care să producă din aceste cupoane și fișii de stoffe și țesături sortimente pentru copii cum ar fi: fuste, pantaloni scurți, rochițe, taioare. Restul rămășițelor, printr-o operațiune de sortare după natura fibrelor, după culoare etc. se pot valorifica la prețuri de pînă la 25 lei/kg, în comparație cu vînzarea nesortată, realizată la un preț de 2 lei/kg.

O altă cale importantă de reducere a cheltuielilor de producție o constituie creșterea mai rapidă a productivității muncii, pentru care și în întreprinderea analizată există încă posibilități nevalorificate. Pentru studiul creșterii productivității muncii folosim indicatorii: om-ore pe bucată și bucăți pe lucrător pe schimb, care sînt mai concludenți decît indicatorul producția globală pe un muncitor, întrucît acesta din urmă este influențat într-o mare măsură de schimbările în sortimentația producției, din punctul de vedere al prețului stoffei. Creșterea ponderii produselor din stofă de lînă mărește automat valoarea producției

totale și productivitatea muncii, și invers.

Creșterea productivității muncii cu peste 20% în anul 1977 comparativ cu anul 1975 a dus și la scăderea ponderii cheltuielilor de producție de la 8,2% la 7,3%. Studiile efectuate arată că ritmul de creștere a productivității muncii poate să fie și mai ridicat. Astfel, deși gradul de calificare a muncitorilor a crescut an de an, el este inferior cu 0,49 categoriei medii de încadrare a lucrătorilor. Or, se știe, **calificarea constituie un factor important al creșterii productivității muncii**, al diminuării sau evitării unor lucrări sau operațiuni necorespunzătoare care duc la apariția unor rebuturi. O altă rezervă de creștere a productivității muncii o constituie **extinderea gradului de mecanizare a muncii**, care în prezent este de 72,2%. Creșterea productivității muncii în ultimii ani s-a realizat în mod prioritar prin introducerea preselor de călcat în locul fierului electric, reducîndu-se durata timpului operațional de 2,5 ori și, totodată, consumul de energie electrică, prin atașarea la mașinile de cusut a dispozitivelor de tăiere, care au permis eliminarea operațiunilor manuale de corectare — rîchuire — efectuate concomitent cu operațiunea de cusut. Aceste procese au fost însoțite și de procese de chimizare, folosite la aplicarea întăriturilor prin termolipire, de folosirea unor substanțe termoadezive, efectuate cu mașinile de înalt randament și care, concomitent cu creșterea productivității muncii, au determinat și sporirea calității confecțiilor.

Alături de acești factori, **organizarea științifică a muncii** se înscrie ca o cerință majoră. Organizarea muncii după sistemul produsincron, care a dat rezultate bune, în prezent, cel puțin în unele ateliere și la unele locuri de muncă, se cere a fi înlocuită cu sistemul în flux tehnologic. Această înlocuire este justificată de unele neajunsuri în desfășurarea activității, cum ar fi pierderi de timp ale muncitorilor prin părăsirea locului de muncă pentru a-și lua seriile de repere și detalii la operațiile lor, imposibilitatea mecanizării transportului interoperațional, aglomerarea locurilor de muncă cu semifabricate etc. Experimentarea

dr. Ioan L. NISTOR
Petru BINȚINȚAN
Cluj-Napoca

(Continuare în pag. 32)

DEZBATERE „R.E.”

MECANIZAREA ȘI AUTOMATIZAREA, FACTORI DE UTILIZARE RAȚIONALĂ A FORȚEI DE MUNCĂ ȘI DE CREȘTERE A PRODUCTIVITĂȚII [III]

INVESTIȚIILE importante făcute de către statul nostru socialist în domeniul mijloacelor de mecanizare, automatizare și cibernetizare a proceselor de fabricație au condus la crearea și consolidarea unei baze moderne de producție. Acest efort material și financiar se cere valorificat la un înalt nivel, în așa fel încât să se obțină economii cât mai însemnate de muncă vie și materializată. Asigurarea unui raport rațional între volumul investițiilor în acest domeniu și efectul economic și social obținut este de natură să contribuie la crearea de noi mijloace materiale pentru continua modernizare a producției în vederea accelerării progresului economic.

Unei asemenea problematici îi este consacrată această ultimă parte a dezbaterii organizate de „Revista economică” pe tema: „Mecanizarea și automatizarea producției, factori de utilizare rațională a forței de muncă și de creștere a productivității”, având ca participanți, de această dată, pe reprezentanții unor importante unități beneficiare de mijloace de automatizare.

Eficiența ridicată a automatizării

ÎN INDUSTRIE (cu precădere în chimie, metalurgie, construcții de mașini, energetică, materiale de construcții) și transporturi sînt tot mai numeroase operațiunile, tehnologiile și procesele de fabricație care, în ansamblu, se desfășoară automatizat. Realizările obținute de către numeroase întreprinderi și centrale industriale pun în evidență faptul că, de cele mai multe ori, efortul material și financiar al statului se regăsește în efectele economice ridicate obținute prin automatizare. În industria petrochimică, de pildă, s-a arătat în cadrul dezbaterii în cazul neaplicării automatizării la procesele de aparatură (fabricarea xilenilor, etilenei etc.) numărul personalului muncitor la un singur combinat ar trebui cel puțin triplat. Nivelul productivității muncii ce se obține în prezent (900 000—1 milion lei pe un lucrător pe an) ar fi diminuat la câteva zeci de mii de lei.

Și în industria cimentului introducerea largă a automatizării, combinată cu utilizarea calculatoarelor de proces, conduce la obținerea de rezultate bune. La Hoghiz, una din cele mai mari și moderne întreprinderi de lianți din

În paginile de față publicăm o sinteză a problemelor ridicate în cadrul dezbaterii de către reprezentanții ai unor importante unități beneficiare de mijloace de automatizare: **Ion DOB-JANSCHI**, director adjuncț și **Ion PASCU**, șef de birou automatizare, din Direcția mecano-energetică și automatizare a Ministerului Industriei Metalurgice; **Alecu POPA**, director general al Combinatului petrochimic Brazi; **Marius EPURE**, șeful secției automatizării și dr. **Neculai POPA** din Centrala de rafinării și petrochimie; **Ion DOBRINESCU**, șef birou inginerie de zăcămint și tehnic și **Vasile MARINESCU**, inginer principal, Trustul petrolului Ploiești; **Vasile BARNA**, director și **Vasile STROE** director tehnic — Combinatul de lianți Hoghiz, județul Brașov; **Gheorghe DRAGOMIR**, directorul Combinatului de lianți și azbociment din Fieni.

țară, care dispune de un înalt grad de automatizare și cibernetizare a producției, **productivitatea muncii ce se realizează la liniile de ciment este de 3 ori mai mare** decât în cazul lipsei unor asemenea mijloace. **Conducerea prin aparatură de automatizare a procesului de ardere a clinkerului permite reducerea consumului de combustibil cu 850/cal/kg**, datorită reglării mai bune a arderii, încărcării maxime a cuptoarelor, păstrării optimului în consum.

În unitățile siderurgice din Hunedoara, Galați, Reșița și altele, încărcarea cu diferite materii prime sau materiale a marilor agregate — furnale, cuptoare de topit metal, laminoare, baterii de coacs — se face mecanizat și automatizat. Totodată, conducerea și urmărirea proceselor tehnologice se face de la tablouri de comandă automatizate și cibernetizate. În trecutul nu prea îndepărtat, la vechile cetăți siderurgice din Hunedoara sau Reșița asemenea operațiuni erau efectuate de sute de oameni, în condiții grele, cu riscul unor accidente inevitabile. Un calcul sumar pune în evidență faptul că productivitatea muncii, economiile dobândite prin introducerea mecanizării și automatizării în domeniul respectiv, sînt deosebit de mari și, ca urmare, sumele cheltuite pentru acestea s-au amortizat în cițiva ani.

În unele întreprinderi, însă cheltuielile făcute pentru dotarea cu mijloace de mecanizare, automatizare și cibernetizare nu se amortizează în termenul

prevăzut, datorită unor neajunsuri legate în special de nivelul de utilizare a acestora, de neasigurarea din vreme a cadrelor cu o calificare corespunzătoare. O atare situație poate fi înfîlțită de pildă, la unele unități din industria cimentului. Astfel, electrofiltrele pentru captarea prafului de clinker și ciment (se pierd în atmosferă sub formă de praf circa 15—20% din cantitățile de clinker și ciment), pentru care s-au cheltuit milioane de lei nu funcționează decât parțial și, în unele cazuri, deloc. Așa cum a rezultat din dezbateri aspecte asemănătoare pot fi înfîlțite și în unele unități ale industriei chimice și, în special, în cele producătoare de negru de fum.

Dar, în industria cimentului nu funcționează normal și alte aparaturi de automatizare, din care cauză, în diferitele faze ale proceselor de producție, se menține un număr mare de lucrători. La elevatorul cu cupă de la moara de făină, instalația de automatizare pentru reglarea gradului de încărcare a cupelor de la Combinatul de lianți Hoghiz, ar trebui să înlocuiască integral personalul muncitor necesar pentru această operațiune. Datorită însă deselor defectări ce apar în exploatare, personalul respectiv este menținut în continuare să presteze diferite servicii. Faptul că oamenii efectuează încă operațiuni pe care ar trebui să le facă aparatură achiziționată, pentru care s-au investit sume importante de bani, face ca, pe întregul combinat, să fie menținută din această cauză 200 de lucrători.

Practica a arătat, de asemenea, că prin introducerea mecanizării, automatizării și cibernetizării, forța de muncă ocupată în activitatea administrativă poate fi valorificată mai bine în alte locuri unde aceasta este deficitară. Se mai pot înfîlții însă situații în care, deși s-au introdus calculatoare menite să sporească eficacitatea muncii în unele domenii (calculul necesarului și repartizarea la locurile de muncă a materiilor prime și a materialelor, calculul retribuției muncii, a costurilor de producție etc.) și să reducă personalul funcționaresc, se menține, în continuare, structura organizatorică vechi (întreprinderea constructoare de mașini Reșița, regionalele C.F.R. București și Iași etc.). Evident, o asemenea înțelegere a mecanizării și cibernetizării nu permite ca avantajele modernizării activității să se facă simțite pe deplin.

Argumente pro și contra la unele propuneri

ÎN NUMARUL 38 și 39/1977 revista noastră a publicat, în cadrul dezbaterii, opiniile unor specialiști de la Institutul de cercetări și proiectări automatizări (I.P.A.) și de la Centrala industrială de mijloace de automatizare și telecomunicații (CIETA) privitoare la mai buna organizare a producției de mijloace de automatizare la nivelul economiei naționale, extinderea tipizării produselor, accelerarea înnoirii și modernizării producției, organizarea centralizată a „service”-ului la beneficiari și altele.

Participanții la dezbateri din partea unităților beneficiare au găsit întemeiate unele din aceste propuneri; față de altele însă, au manifestat rezerve. S-au apreciat, de pildă, eforturile pe care le depun cercetătorii și proiectanții, precum și unele întreprinderi producătoare de mijloace de automatizare din cadrul CIETA pentru înnoirea și modernizarea produselor, tipizarea acestora — acțiuni care au efecte directe asupra bunei funcționări a instalațiilor din întreprinderi și, implicit, asupra sporirii productivității muncii și ușurării efortului fizic. Dar ținând seama că în cadrul întreprinderilor beneficiare, mai ales din industria chimică și metalurgică, există o foarte mare diversitate de tipuri și modele de aparate, s-a solicitat accelerarea acțiunii de tipizare, întrucât în prezent nu se pot asigura la timp întreaga cantitate de piese de schimb necesare, stocurile minime de aparate pentru intervenții rapide, interschimbabilitatea aparatului și nici perfecționarea calificării personalului de exploatare.

S-a subliniat, de asemenea, că cu toate progresele importante înregistrate în asimilarea unei noi aparaturi de automatizare, gama sortimentală oferită de CIETA este încă insuficientă. Din această cauză, la investițiile ce se efectuează, în special în industria chimică și metalurgică, se apelează la importuri pentru care se plătesc sume însemnate. Apreciind nivelul calitativ al unor produse fabricate în unitățile CIETA, produse care sînt competitive în comparație cu cele similare pe plan mondial, participanții la dezbateri au sugerat ideea că este necesar ca, încă de pe acum, cercetătorii și proiectanții de la I.P.A. să pună la punct documentațiile pentru asimilarea și execuția aparatului de automatizare pentru viitorii ani, în strînsă concordanță cu nevoile reale ale beneficiarilor.

Referindu-se la măsura luată — la investițiile mari — de centralizare a activităților de cercetare, proiectare, producție, montaj, punere în funcțiune și a „service”-ului în cadrul aceleiași centrale industriale, cei ce au luat cuvîntul din partea întreprinderilor beneficiare au apreciat faptul că acțiunea respectivă a dat rezultate bune, mai ales la investițiile la care CIETA a avut rolul de antreprenor general pentru întreaga parte a automatizării. În același timp, s-a subliniat faptul că, cu tot progresul înregistrat pe această linie, se face încă simțită necesitatea îmbunătățirii, în continuare,

a activității, mai ales la montaj și punere în funcțiune, precum și a „service”-ului. Au fost date exemple concrete de unități care au solicitat sprijin în lărgirea asistenței tehnice la punerile în funcțiune sau efectuarea de „service” pentru buna funcționare a instalațiilor (cazul Combinatelor petrochimice de la Brazi și Pitești, a Combinatului de lianți Hoghiz etc.), propunîndu-se încheierea unor contracte, în acest sens, dar CIETA nu a dat un răspuns afirmativ.

Pornind de la asemenea constatări, unii participanți au manifestat rezerve în privința posibilităților de realizare în practică a centralizării totale a proiectării, producției și „service”-ului în cadrul CIETA. S-a sugerat ideea ca, pe măsura creșterii capacității centralei respective de a prelua lucrări în antrepriză generală, să crească și ponderea instalațiilor complexe de automatizări proiectate de institutul acesteia (I.P.A.). Pînă se va ajunge însă la o asemenea situație, participanții au propus să se treacă la un sistem organizatoric de directivare a activității de proiectare pe plan național, măsură ce ar putea preîntîmpina desfășurarea unor activități similare în mai multe institute și ar putea contribui la generalizarea metodelor eficiente, la impulsivitatea pregătirii din vreme a documentațiilor.

În cadrul dezbaterii s-au exprimat rezerve și față de ideea centralizării în cadrul CIETA a noilor unități de producție de aparatură de automatizare ale unor ministere; aceste rezerve s-ar întemeia pe faptul că măsura ar lipsi întreprinderile respective de posibilitatea de a beneficia de diferite produse de serie mică, cu utilitate specifică, pe care le realizează acestea, precum și de forța de muncă specializată și mobilă pentru lucrări de reparații și montaj în cazul reviziilor anuale. Pentru evitarea paralelismelor și creșterea eficienței activității acestor mici unități, s-a propus ca programele lor de cercetare și producție să fie coordonate de Consiliul de coordonare a specializării și profilării pentru industria construcțiilor de mașini și metalurgie.

Unele rezerve au fost formulate și cu privire la coordonarea unitară de către centrală a „service”-urilor existente, mai ales pentru aparatura de import. Motivarea are la bază, în special, lipsa de specializare pe aparatură a personalului CIETA. Cu toate acestea, calculele făcute de specialiștii centralei demonstrează cu prisosință că o centralizare a tuturor „service”-urilor prin coordonarea unitară a personalului specializat ar aduce economii însemnate de forță de muncă, concomitent cu micșorarea cheltuielilor materiale și ridicarea productivității muncii. Studiul făcut pe eșantionul combinatelor petrochimice a condus la ideea că personalul (100—150 de oameni) care se ocupă în fiecare unitate de asigurarea bunei funcționări a instalațiilor de automatizare ar putea fi folosit mai rațional, o bună parte a acestuia putînd fi afectat direct producției.

Un studiu aprofundat pentru stabilirea priorităților

MODERNIZAREA mijloacelor tehnice de producție, creșterea randamen-

tului lor preocupă, deopotrivă, pe specialiștii din cercetare și inginerie tehnologică, cît și pe cei ce le folosesc. Și e firesc să fie așa. Cu cît eficiența activității economice este mai mare, cu atît posibilitățile de dotare tehnică, de creștere economică mai rapidă, de ridicare a nivelului de trai sînt, la rîndul lor, mai mari. Problema care se pune este de a interveni în modernizarea producției — în primul rînd prin automatizare și cibernetizare — în sectoarele unde aceasta este reclamată de accelerarea creșterii producției și productivității muncii, de ușurarea efortului fizic, și, bineînțeles, acolo unde cheltuielile efectuate pot fi amortizate în termen cît mai scurt.

Din cuvîntul mai multor participanți la dezbateri a rezultat că, în prezent, cînd preocupările pentru modernizarea producției s-au intensificat, se impune un studiu aprofundat asupra priorităților care fac obiectul automatizării și cibernetizării. Cu acuitate se pun asemenea probleme pentru marile exploatare miniere (cărbune, minereu), pentru industria extractivă de țitei și gaze, pentru unele sectoare cu condiții mai grele de muncă din industria metalurgică și constructoare de mașini. Firește, stabilirea priorităților trebuie să aibă în vedere atît laturile economice, cît și cele sociale.

Pentru a se realiza o alegere cît mai adecvată a temelor prioritare, pentru o cunoaștere cît mai completă a proceselor tehnologice din principalele sectoare beneficiare ale automatizării, participanții la dezbateri au propus ca activitatea de cercetare și proiectare în automatizări să fie organizată în compartimente specializate. Existența unei asemenea organizații în cadrul I.P.A. ar permite și asimilarea într-un termen mai scurt a celor mai corespunzătoare aparaturi.

Concomitent cu aceasta, este necesar să se analizeze de către fiecare centrală industrială și minister modul de utilizare a mijloacelor de mecanizare și automatizare din unitățile productive. Analiza trebuie să aibă în vedere, pe de o parte, utilitatea și modul de folosire a acestora iar, pe de altă parte, eficiența lor. Se cer, totodată, stabilite unele măsuri care să determine repararea aparatului defecte, pregătirea de cadre capabile să o utilizeze cît mai corespunzător, asigurarea unor piese de schimb și a „service”-ului specializat care să le revizuiască periodic, încît să se asigure în permanență buna ei funcționare.

În prezent, cînd în fața fiecărui colectiv de muncă stă sarcina obținerii unei producții cît mai ridicate de la fiecare unitate investită, folosirea avantajelor ce le oferă mecanizarea, automatizarea și cibernetizarea producției devine o necesitate vitală. Este în interesul economiei naționale și al fiecărei unități economice în parte ca valorile mari investite în aparatura de automatizare să fie cît mai repede amortizate, ca toate instalațiile să funcționeze la parametri ridicați, să aibă efecte economice și sociale cît mai însemnate.

V. BOESCU
B. PĂDURE

O preocupare prioritară a organelor locale:

CREȘTEREA ROLULUI COMERȚULUI ÎN BUNA APROVIZIONARE A CETĂȚENILOR

Pe fondul profundelor mutații ce intervin în procesul dezvoltării și progresului țării, amplexelor schimbări aduse de amplificarea și sistematizarea rețelei de localități, problematica dezvoltării urbane capătă noi dimensiuni, conturate de preocupările și grija pentru organizarea vieții unui număr considerabil sporit de cetățeni, creșterea calității acesteia. Sînt fenomene ce determină sporirea rolului și răspunderii organelor locale, a consiliilor populare, în conducerea în profil teritorial, în asigurarea concordanței ritmului dezvoltării urbane cu cel al industrializării, în realizarea țelului de creștere a nivelului de trai al oamenilor muncii.

ÎN CONDIȚIILE procesului accelerat de industrializare și urbanizare, comerțul preia integral sarcina de aprovizionare, la toate grupele de mărfuri, pentru o parte tot mai mare din populația țării. Descifrarea comportamentului de consum în cadrul colectivităților umane — noi cartiere, centre urbane — oferă un cîmp bogat de investigație cercetării sociologice și de marketing. Deosebirile dictate de structura pe vîrste, de gradul de înzestrare a gospodăriilor, de preferințele în consumul alimentar, vestimentar sau de amenajări interioare în locuințe fac ca actul de dezvoltare a unei rețele comerciale pentru „consumatorul mediu” să incumbe o mare responsabilitate organelor de decizie. Dificultățile inițiale în organizarea „cunoașterii populației” nu absolvă însă de responsabilitatea ce revine organelor locale, de a cunoaște cît mai îndeaproape pe cei ce i-au ales, problemele și necesitățile lor de viață.

Aceste preocupări le-am regăsit și la Direcția comercială din cadrul Consiliului popular județean Mureș. Munca de aproape trei decenii în activitatea comercială, experiența în conducerea teritorială, responsabilitatea față de oameni l-au condus pe tovarășul Cornel Ceuca, directorul direcției comerciale județene la o serie de acțiuni novatoare, ce urmăresc îndeplinirea în condiții optime, de către aparatul comercial, a funcției de aprovizionare a populației cu un sortiment de mărfuri cît mai bogat, economii cît mai mari la bugetul de timp al consumatorului, concomitent cu creșterea funcției educative a comerțului.

Un prim pas hotărîtor în acest sens a fost făcut prin organizarea, în anul 1974, a unui amplu sondaj de opinie, în toate zonele municipiului Tîrgu Mureș, pentru a fundamenta principalele direcții de dezvoltare a rețelei comerciale în actualul cincinal. Pentru a asigura reprezentativitatea eșantionului, orașul a fost împărțit în 13 zone (exclusiv cea centrală) relativ omogene în ceea ce privește poziția față de centrul civic, posibilitățile de aprovizionare, mijloacele de transport utilizate.

Studiul a pornit de la concepția că cererea gravitează în jurul a 3 centre de interes special: domiciliul; locul de muncă; centrul civic. Modul în care se distribuiau cumpărăturile efective ale populației între aceste centre de

interes era deosebit de semnificativ pentru a identifica eventuala migrație forțată a cererii, puterea cu care acționează unele obiceiuri de cumpărare, preferințe etc. Și într-adevăr, în urma prelucrării pe calculator a 2000 de chestionare completate de populație, s-a constatat că în unele noi zone rezidențiale — de exemplu Cartierul 1848 — cererea avea o migrație forțată spre centru în proporție de 87%, iar 12% către zona locului de muncă, datorită rămîinerii în urmă a dezvoltării rețelei în apropierea locuințelor. Că aceasta era cauza reală — și nu preferința pentru zona centrală — dovedea situația din alte cartiere noi, ca Mihai Viteazul, Nicolae Bălcescu, unde cumpărăturile se făceau în proporție de 60% în zona de rezidență. A rezultat, cu acest prilej, că forma de aprovizionare la locul de muncă sau în apropierea acestuia nu era larg agreată, deoarece presupunea transportul cumpărăturilor, uneori pe distanțe mari. Investigarea expresă a modului în care populația diferitelor zone dorește să-și procure legume și fructe a arătat că și în cartierele bine aprovizionate prin centre proprii se menține puternic atracția către piața țărănească, cu o ofertă diversificată. Concluzia ce s-a impus a fost realizarea unei noi hale la piața centrală a orașului și unor platforme pentru piața țărănească în alte patru cartiere noi, concomitent cu preiconizarea unor măsuri de ameliorare a activității organizațiilor comerciale de stat și cooperatiste specializate.

În general, pentru toate grupele de mărfuri motivațiile de cumpărare dintr-un anumit magazin se ierarhizau în următoarea ordine: I — magazine mai bine aprovizionate, cu o gamă mai largă de produse; II — magazine ce oferă un serviciu de calitate (solicitudine, promptitudine, consultații); III — magazine apropiate de locuință sau de locul de muncă.

Calificativul acordat modului în care se desfășoară activitatea în noile cartiere era în mare măsură pozitiv, circa trei sferturi din eșantion dînd aprecierile „satisfăcător” și „bine”. Cu toate acestea erau cartiere (1848 ș.a.) a căror populație nu era satisfăcută de activitatea comercială. Ceea ce se cerea cu precădere era dezvoltarea rețelei de unități de legume-fructe și magazine alimentare de cerere curentă.

S-a văzut astfel importanța deosebită a soluțiilor date acestor probleme pentru viața cetățenilor și responsabilitatea ce incumbe organelor locale de specialitate de a avea o concepție științific fundamentată pentru dotarea unor cartiere cu mii de locuitori cu o rețea corespunzătoare de magazine de aprovizionare. Cele mai mici neglijențe și inadverențe în acest domeniu pot crea mari neajunsuri. Se pune, de exemplu, problema dezvoltării rețelei comerciale în noile cartiere. Dar ce fel de magazine să se construiască?

Aplicarea normelor curente privind suprafața comercială la 1000 de locuitori ar fi însemnat ca unitățile realizate să nu reușească să prezinte și să desfacă întregul sortiment la nici o grupă de mărfuri (numai la produse alimentare sînt circa 1400 de sortimente), ceea ce ar fi menținut atracția cererii spre zona centrală.

Ce soluții a impus prezentarea și dezbaterea rezultatelor anchetei împreună cu organele locale de conducere colectivă (consiliul popular, consiliul aprovizionării populației, organele de control obșteșc, ș.a.)?

1. A apărut necesitatea de a crea unități comerciale, în noile cartiere, care să satisfacă concomitent exigențele privind: asigurarea unui sortiment complet, forme moderne de servire capabile să economisească timpul consumatorilor, crearea unei configurații urbanistice de ansamblu a centrului de cartier care să înglobeze toate facilitățile comerciale din centrul orașului. În condițiile în care volumul desfacerilor și numărul sortimentelor au crescut în ultimii 10 ani de cîteva ori apărea evident că aplicarea normelor de dotare elaborate în urmă cu 10 ani nu putea rezolva problemele. De aceea, avînd în vedere dezvoltarea în perspectivă a diferitelor zone, s-a hotărît crearea unor supermagazine de mărfuri alimentare și nealimentare — cum sînt „Univers” sau „Luxor” — care permit etalarea și rularea pe suprafețe corespunzătoare a sortimentului larg de mărfuri produse astăzi de industria noastră de bunuri de consum. Asemenea decizii de dezvoltare comercială conferă cartierelor noi posibilitatea dezvoltării autonome sub raportul serviciilor comerciale, fiind totodată o formă de „democratizare” a consumului, prin înlesnirea accesului tuturor cetățenilor la toate produsele.

2. Interesant de relevant este faptul că și în domeniul alimentației publice s-a aplicat concepția realizării de complexe polifuncționale (cum este, de exemplu, „Bulevard” în noul cartier 1848), care pot la orice oră din zi să preia un mare număr de consumatori, datorită dispersiei lor pe di-

verse categorii de consum : restaurant clasic, restaurant cu autoservire, bar de zi, cofetărie — fiecare categorie de consumatori putându-și astfel alege ambianța pe care o crede mai potrivită. Din punctul de vedere al cheltuielilor comerciale, soluția se dovedește a fi și foarte economică, complexul avînd un singur laborator de producție, un singur șef de unitate, o singură aprovizionare ș.a.m.d.

3. Desigur că nu este totul existența unor spații comerciale (clădiri). Cel puțin tot atît de important este și modul de amenajare interioară și de aprovizionare. Pentru a menține sortimentul de mărfuri din magazine în concordanță cu viteza de înnoire din industrie și cu ritmul desfășurării vânzărilor în rețea, era necesară existența unui tablou de bord, care să semnaleze, prin excepție, abaterile în realizarea planului de aprovizionare a rețelei. Ajustările ce trebuiau aduse contractelor, corespunzător orientărilor cererii. În acest scop a fost realizat un sistem — bazat pe prelucrarea automată a datelor — de urmărirea a modului de aprovizionare a rețelei, experimențat în prezent la nivelul întreprinderilor comerciale cu ridicata, într-o primă etapă pentru mărfuri alimentare, la care obținerea informațiilor necesare în timp util este de maximă importanță.

4. Realizarea unui sistem similar și în comerțul cu amănuntul ar fi foarte necesară pentru a putea cunoaște mișcarea stocurilor fără a se mai apela în acest scop la inventare. Un prim pas a fost realizat prin introducerea, într-o serie de mari magazine din Tîrgu Mureș, a unor taloane care sînt preluate de consumatori odată cu cîșul, în sistemul de autoservire (extins la foarte multe grupe de mărfuri) și sînt predate la casă. Prelucrarea centralizată a acestor taloane pe care se completează de consumatori „mărfurile cu care nu s-au putut aproviziona în magazin” servește la întocmirea notelor de comandă, așa încît se creează condiții ca lipsurile în aprovizionare să fie operativ eliminate.

Pentru a-l antrena cît mai activ pe șeful de magazin în diversificarea sortimentelor puse în vânzare, s-a luat inițiativa de a se difuza tuturor șefilor de magazine întregul nomenclator de produse contractat de direcția comercială, astfel ca pornind de la existență și de la orientarea cererii populației, să se realizeze o cît mai bună satisfacere a cerințelor.

În magazine se urmărește ca prin modul de etalare a mărfii, într-un sortiment cît mai complet, să se îndeplinească și o funcție de informare a consumatorilor, de cunoaștere a întregii game de produse existente.

5. Valorificîndu-se datele culese printr-o serie de alte anchete — privind structura pe vîrste a populației, anii de rezidență în oraș, înzestrarea cu bunuri de folosință îndelungată —, în concepția organizatorilor locali ai comerțului ideea de satisfacere a cererii populației îmbracă o formă diversificată pe cartiere, corespunzător cerințelor specifice pentru mărfuri alimentare și nealimentare. Astfel, sortimentele în magazinele alimentare din zonele de concentrare a locuitorilor veniți recent în municipiu trebuie adaptate influenței încă puternice

exercitată asupra preferințelor, de autoconsumul din gospodăria proprie.

6. Nota generală de sollicitudine a organizatorilor de comerț este manifestă și în activitatea alimentației publice, ca structură a sortimentului, calitatea servirii, etc. reușindu-se astfel ca în cartierele noi circa 80% din populație să ia masa în unitățile de alimentație publică sau să-și procure meniuri complete din aceste unități. Ponderea producției proprii în totalul desfacerilor a ajuns în medie la circa 56%, mergînd pînă la 90% în cazul unor unități care nu servesc băuturi. În amplasarea rețelei comerciale, în special la produse alimentare (legume, fructe, carne și preparate din carne) s-a avut în vedere gruparea împreună sau în vecinătate a mai multor producători, astfel încît să se ofere prin complementaritate un sortiment cît mai complet (rețeaua comercială locală magazine de prezentare Gostat, D.I.A., ale unor întreprinderi de produse alimentare din județ).

O servire promptă, comodă, civilizată se realizează și prin aprovizionarea uniformă în tot cursul zilei a magazinelor alimentare cu produse lactate, legume și fructe, carne și produse tip gospodina, eliminîndu-se aglomărările la orele matinale. De asemenea, circa 60% din vânzările de lapte se fac în prezent sub forma livrărilor la domiciliu pe bază de abonament.

Este de remarcat, în organizarea vânzării în magazinele cu autoservire, că după parcurgerea raioanelor cu 5—6 grupe de mărfuri, inclusiv cele vindute prin cîntărire, consumatorul plătește la casă o singură dată, economisind astfel un timp relativ important.

Printre noutățile în organizarea vânzării trebuie menționate, de asemenea, magazinele de genul „Să faci totul singur”, care grupează scule și materiale pentru reparații de zidărie, tîmplărie, lăcătușerie, tinichigerie, instalații sanitare etc., magazinele universale pentru copii, unitățile de alimentație publică tip bistro, cu prepararea alimentelor în sala de vânzare. O mențiune specială trebuie făcută pentru cele peste 50 de cofetării, cărora li s-a conferit în primul rînd o funcție social-educativă, de destindere în timpul liber, de promovare a desfacerii băuturilor nealcoolice.

În prezent se află în curs de amenajare o cofetărie pentru copii în care vor avea loc proiecții de diafilme — și a altele cu spații pentru organizarea unor mici expoziții de artă plastică. În general, există preocupare pentru a introduce în unitățile de alimentație publică programe—spectacol muzicale de bună factură, inclusiv operetă, estradă.

Corolarul acestor preocupări îl reprezintă înregistrarea unor nivele ale vânzării medii pe cap de locuitor, superioare cu circa 15% la lapte, cu circa 10% la carne, cu circa 10% la tricotate și confecții.

În obținerea acestor rezultate nu poate fi omis aportul adus de acțiunile de promovare a vânzării, cum sînt: parăzile de modă organizate de gale-riile „Luxor”, testările de produse alimentare în magazinul de prezentare „Mercur”, campaniile de promovare a vânzării de genul actualului „tîrg de toamnă”. Pentru o serie de produse

noi se fac campanii de publicitate directă prin poștă (cărți poștale). Se organizează sondaje în magazine, de genul celui desfășurat în prezent privind ambalajul preferat la conservele de legume. La aceasta se adaugă o bună publicitate la locul de vânzare, cum ar fi, de exemplu, emblema magazinului de prezentare al întreprinderii „Electromureș”, formulată : „Firma garantează calitatea produselor”.

Ce concluzii și propuneri permite experiența Consiliului popular Mureș pentru dezvoltarea comerțului ?

1 Necesitatea unei dimensionări optime a suprafeței noilor unități comerciale, astfel încît să permită prezentarea fondului de mărfuri de care dispune economia noastră la ora actuală.

2 Posibilitatea extinderii formelor de vânzare prin autoservire la o serie de produse ca : mercurerie, parfumerie, papetărie, produse chimice preambalate, fierărie, jucării — cu influențe favorabile asupra volumului desfacerilor.

3 Soluția dezvoltării independente a noilor cartiere în ceea ce privește dotările comerciale și de servicii, justificată dacă avem în vedere că ele sînt uneori în fapt noi orașe.

4 Necesitatea lichidării decalajului între momentul dării în funcțiune a locuințelor și cel al începerii activității comerciale în noile cartiere.

5 Aprovizionarea unui mare magazin cu zeci de camioane de marfă în decursul unei zile presupune introducerea într-un ritm mai accentuat a mecanizării transportului, interior, a conteinerezării, paletizării etc.

6 Îmbinarea artei cu viața în cadrul noilor dotări de alimentație publică poate merge dincolo de realizările arhitecturale, la crearea unei ambianțe de destindere și interes cultural-educativ.

Experiența Consiliului popular județean Mureș în dezvoltarea comerțului evidențiază roadele unei abordări plină de inițiativă, de căutare, pentru realizarea unui grad de confort colectiv superior — prin integrarea rețelei comerciale într-o concepție urbanistică unitară, și totodată originală, specifică, a dezvoltării localităților, pentru asigurarea unei funcționalități superioare acestei activități.

Asemenea preocupări finalizate pe baza unei largi investigații a nevoilor și preferințelor populației, corespund pe deplin indicațiilor date de secretarul general al partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recenta plenară a C.C. al P.C.R. privind creșterea răspunderii consiliilor populare, participarea maselor la conducerea localităților, necesitatea ca oamenii muncii să ia parte activă la soluționarea multiplelor probleme pe care le ridică propria lor muncă și viață.

Ioan GEORGESCU

60 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie

STRATEGIA ECONOMICĂ A P.C.U.S. ÎN ACȚIUNE

B. I. GOSTEV

șeful Secției pentru organele de planificare și finanțare a C.C. al P.C.U.S.

În aceste zile poporul sovietic întâmpină sărbătorește cea de-a 60-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Despre realizările obținute de oamenii muncii din Uniunea Sovietică în opera de construire a socialismului și comunismului relatează în mod elocvent următorul grupaj de materiale, pregătite pentru revista noastră de săptămânalul sovietic „*Ekonomiceskaia gazeta*”.

ÎN AJUNUL aniversării a 60 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie Sovietul Suprem al U.R.S.S. a adoptat în unanimitate noua Constituție a Uniunii Sovietice — Legea fundamentală a primului stat socialist al întregului popor din lume. „Aceasta nu este o simplă coincidență în timp a două mari evenimente din viața țării — a subliniat, în raportul său la sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S., tovarășul L. I. Brejnev. — Legătura dintre ele este mult mai profundă. Se poate spune că noua Constituție reprezintă chintesența întregii dezvoltări de șase decenii a Statului Sovietic. Ea atestă cu pregnanță faptul că ideile proclamate de Octombrie, indicațiile lui Lenin se traduc cu succes în viață”.

Caracterul dinamic și proporțiile economiei socialismului dezvoltat, edificat în țara noastră, sînt ilustrate în mod elocvent, de exemplu, prin următoarele

rele cifre. În prezent este nevoie doar de mai puțin de o lună pentru a se obține produsul social global în volumul realizat în decursul întregului an 1936 — anul adoptării Constituției socialismului victorios. În cele patru decenii care au trecut de atunci gradul de înzestrare a muncii în ramurile producției materiale a sporit de 14 ori, nivelul de dotare cu energie a muncii în industrie — de aproape 8 ori, iar în agricultură — de peste 15 ori.

A crescut incomensurabil nivelul cultural și de instruire generală a poporului sovietic. Actualmente, 73,2% din muncitorii au o pregătire medie și superioară (completă sau incompletă), în timp ce cu patruzeci de ani în urmă ponderea respectivă era sub 8%. În perioada respectivă numărul specialiștilor cu pregătire medie și superioară de specialitate a crescut în industrie de 34 ori, iar în agricultură de 47 ori.

Edificarea societății socialiste dezvoltate în țara noastră a necesitat concretizarea și aprofundarea orientărilor de principiu ale politicii economice a partidului. Această sarcină a fost îndeplinită de Congresul al XXIV-lea și Congresul al XXV-lea al P.C.U.S. Directivele Congresului al XXV-lea al partidului au definit strategia sa economică nu numai pentru cel de-al zecelea cincinal ci și pe o perspectivă mai îndelungată. Ele se bazează pe legitățile obiective ale dezvoltării sociale, pe învățătura marxist-leninistă asupra căilor de făurire a noii societăți, se sprijină pe bogata experiență acumulată de P.C.U.S. în construcția socialismului.

Strategia economică a partidului include, în primul rînd, formularea sarcinilor fundamentale, stabilirea obiectivelor pe termen lung, spre realizarea cărora este orientată de către partid dezvoltarea economiei sovietice; în al doilea rînd, ea cuprinde determinarea căilor și mijloacelor de atingere a scopurilor propuse. În acest cadru, veriga hotărîtoare devine organizarea conducerii, în sensul său cel mai larg, perfecționarea mecanismului economic.

Țelul suprem al politicii economice a P.C.U.S.

ȚELUL SUPREM al politicii economice a P.C.U.S. îl constituie ridicarea

continuă a nivelului de trai material și cultural al poporului. Acest scop determină principala orientare a strategiei economice a partidului, a activității sale pentru transpunerea în viață a mărețelor sarcini ale construcției comuniste. „Lumea întregă vede — spunea L.I. Brejnev la Congresul al XXV-lea al P.C.U.S. — că activitatea partidului nostru, eforturile lui urmăresc să facă tot ce este necesar pentru om, pentru binele lui. Tocmai acest țel înalt, de cel mai profund umanism, înrudește partidul cu poporul, îl unește de toți oamenii sovietici prin legături trainice, indestructibile”.

În condițiile socialismului dezvoltat problema țelului suprem capătă o accepție nouă, mai avansată. Este vorba aici nu numai de satisfacerea nevoilor primordiale, materiale și spirituale, ale oamenilor muncii, ci și de crearea condițiilor care să favorizeze formarea noului om, dezvoltarea multilaterală a personalității, desfășurarea activității creatoare a oamenilor muncii, perfecționarea modului de viață socialist.

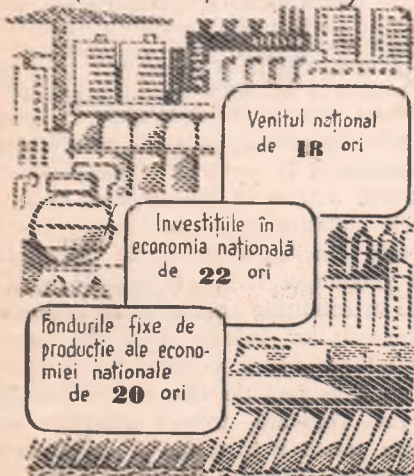
În același timp, partidul promovează pe primul plan ridicarea eficienței producției sociale, utilizarea mai deplină a factorilor intensivi ai expansiunii economice, ca surse ale creșterii, ca resurse necesare pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

Noua Constituție a U.R.S.S. a consacrat acum orientările fundamentale ale politicii economice a P.C.U.S. drept principalele sarcini ale Statului Sovietic.

Unitatea organică între țel și mijloacele pentru atingerea acestuia, dinamismul interacțiunii lor constituie trăsătura caracteristică a politicii economice a partidului, a strategiei și tacticii sale. O importanță hotărîtoare are aici potențialul economic și tehnico-științific sporit, creșterea considerabilă a acestuia într-o perspectivă îndelungată. Ceea ce, la rîndul său, condiționează noutatea caracterului sarcinilor și dimensiunile lor, precum și metodele soluționării lor.

Posibilitățile de realizare a țelului suprem al partidului în următoarea perioadă de cincisprezece ani sînt determinate, înainte de toate, de faptul că în intervalul respectiv resursele materiale și financiare vor crește de aproximativ două ori în comparație cu anii 1961—1975. Aceasta înseamnă că în perioada 1976—1990 societatea sovietică va ajunge la un nivel calitativ nou de satisfacere a nevoilor materiale și spirituale ale oamenilor sovietici.

U.R.S.S. : CREȘTERI ÎN DECURS DE PATRU DECENII (anul 1976, raportat la 1936)

Strategia economică a partidului este concretizată în planurile cincinale de dezvoltare a economiei naționale, fiecare dintre ele constituind o anumită etapă în realizarea țelurilor pe termen lung.

Înfăptuirea celui de-al zecelea plan cincinal (pe anii 1976—1980) va însemna un avans substanțial în toate direcțiile creșterii nivelului de trai al poporului sovietic. Venitul național, utilizat pentru acumularea și consum, va crește cu 26%, sporul absolut fiind cu mult mai mare decât în cincinalul trecut. În Uniunea Sovietică venitul național este utilizat în proporție de trei sferturi pentru consum și de un sfert pentru acumulare. Dacă, însă, se ține seama de faptul că mai mult de o cincime din fondul de acumulare este destinată construcției de locuințe, școli, spitale, instituții cultural-educative, unități sportive și întreprinderi de prestări de servicii, atunci ansamblul bunurilor materiale folosite nemijlocit pentru satisfacerea nevoilor materiale și spirituale ale populației reprezintă peste 80% din venitul național al țării.

În cursul celui de-al zecelea cincinal veniturile reale pe locuitor vor crește cu 21%, iar sporul lor absolut va fi superior celui din anii 1971—1975. În primii doi ani ai cincinalului ele se măjorează cu peste 7%.

Politica partidului în domeniul veniturilor pornește, ca și înainte, de la premisa că principala cale de sporire a acestora o reprezintă creșterea retribuției pentru muncă. Ea urmărește ridicarea neconținută a nivelului de trai al oamenilor muncii și, totodată, accentuarea rolului stimulator al retribuției pentru muncă, prin întărirea dependenței acestora de rezultatele finale ale procesului de producție. Retribuția medie a muncitorilor și funcționarilor va crește în cursul cincinalului cu aproape 17% și va reprezenta 170 de ruble pe lună în 1980.

Un rol crescând în ridicarea nivelului de trai al oamenilor sovietici joacă fondurile sociale de consum, care se măjorează mai repede decât fondul de retribuție a muncii. Încă în 1975 ponderea lor în volumul global al consumului de bunuri materiale și servicii a depășit 30%. În anii 1976—1980 fondurile sociale de consum vor crește cu 30% și se vor ridica în 1980 la 117 miliarde ruble, ceea ce va permite să se înfăptuiască o serie de noi măsuri de angajare în domeniul asigurărilor sociale, al învățământului, al ocrotirii sănătății și al odihnei celor ce muncesc, să se extindă avantajele acordate femeilor.

Partidul nostru acordă o importanță deosebită îmbunătățirii pe toate căile a condițiilor de locuit ale populației. În decurs de cinci ani va fi dată în folosință o suprafață locuibilă totală de 550 milioane mp, ceea ce reprezintă mult mai mult decât în primele patru cincinale, luate la un loc. Numai în anii 1976 și 1977 populația primește locuințe confortabile însumând peste 216 milioane mp. Concomitent, sînt rezolvate probleme atât de importante cum sînt ridicarea calității construcțiilor în domeniul locativ, a gradului de confort al locuințelor, amenajarea edilitară a orașelor și satelor.

În cadrul programului social al celui de-al zecelea cincinal un loc important este rezervat îmbunătățirii condițiilor de muncă, accentuării caracterului creator al muncii, grijii pentru sănătatea populației, ridicării nivelului educațional și cultural al oamenilor muncii.

Pivotul strategiei economice a partidului

PIVOTUL strategiei economice a partidului, care străbate atât cel de-al zecelea cincinal, cât și perspectiva pe termen lung, îl constituie întărirea în continuare a forței economice a țării, lărgirea și înnoirea radicală a fondurilor de producție, asigurarea unei creșteri stabile a industriei grele — temelia economiei.

Ca efect al muncii pline de abnegație a poporului sovietic, al activității organizatorice a partidului în decursul întregii perioade precedente de dezvoltare a societății socialiste, și îndeosebi în anii cincinalelor al optulea și al noulea, în Uniunea Sovietică a fost creat un imens potențial economic. Avuția națională a țării — indicator sintetic al forței sale economice — este evaluată în prezent la uriașă sumă de peste 2 trilioane de ruble.

Noul cincinal marchează etapa ulterioară de construire a bazei tehnico-materiale a comunismului, constituind un important pas în sporirea potențialului de producție al țării noastre, în consolidarea puterii sale economice. În cursul realizării planului cincinal este asigurată dezvoltarea dinamică și armonioasă a producției și culturii socialiste atât pe ansamblul țării, cât și în toate republicile unionale.

Importante sarcini rezolvă lucrătorii din toate ramurile economiei naționale. Se prevede ca producția industrială să crească în cincinal cu 36%, sporul său absolut urmînd să fie de 183,5 miliarde ruble, față de 158 miliarde în cel de-al nouălea cincinal. În primii doi ani producția finită a industriei sovietice se mărește cu 11%.

Asigurarea ritmului înalt de creștere a ramurilor industriei grele reprezintă o condiție de prim ordin pentru rezolvarea unei sarcini de importanță națională, cum este dezvoltarea în continuare a agriculturii. Începînd cu plinara din martie 1965 a C.C. al P.C.U.S. partidul transpune cu perseverență în viață politica agrară, care prevede un sistem de măsuri cu caracter economic, tehnico-material și politico-organizatoric, a căror aplicare dă de pe acum rezultate palpabile.

Țelul final al tuturor măsurilor în domeniul agriculturii trebuie să-l constituie asigurarea creșterii stabile a producției agricole, ridicarea prin toate mijloacele a eficienței culturii plantelor și a zootehniei, iar pe această bază satisfacerea mai deplină a nevoilor populației în produse alimentare și cerințelor industriei în materii prime, constituirea rezervelor de stat, necesare, de produse agricole.

Planul cincinal prevede o creștere medie anuală a producției agricole cu

O zi din viața țării

In anul 1977, in U.R.S.S. se produce in 24 de ore :

— energie electrică	3 178	mil. kWh
— petrol (inclusiv gaze condensate)	1 507	mii tone
— gaze naturale	937	mil. mc
— cărbune	2 009	mii tone
— oțel	417	mii tone
— îngrășăminte minerale (în unități convenționale)	270	mii tone
— mașini-unelte pentru tăierea metalelor	645	bucăți
— automobile	5 675	bucăți
— tractoare	1 553	bucăți
— hîrtie	14,9	mii tone
— ciment	358	mii tone
— țesături (toate tipurile)	29,2	mil. mp
— încălțăminte de piele	2 034	mii per.
— ceasuri	165	mii buc.
— televizoare	19	mii buc.
— frigidere	17	mii buc.

16%. Anul trecut, bunăoară, a fost obținută o recoltă record de cereale — 223,8 milioane de tone. În acest an, al jubileului, lucrările agricole se încheie de asemenea, cu succes.

O mare însemnătate acordă partidul în noul cincinal și unei probleme nodale atât de importante, cum este extinderea producției bunurilor de larg consum, îmbunătățirea activității comerciale și a prestărilor de servicii pentru populație. În decurs de cinci ani producția bunurilor de consum trebuie să crească cu 32%, iar sporul ei absolut va fi de 46 miliarde ruble, față de 39 miliarde în cincinalul precedent. Concomitent cu dezvoltarea subramurilor industriei ușoare și ale celei alimentare, un rol important are extinderea producției de bunuri de larg consum în întreprinderile industriei grele. În anul 1980, acestor din urmă ramuri le vor reveni circa 22% din întreaga producție a grupei „B”, față de 18% în 1975.

O atenție remarcabilă se acordă în cel de-al zecelea cincinal perfecționării și dezvoltării accelerate a sistemului de transport al țării, telecomunicațiilor, aprovizionării tehnico-materiale, gospodăriei de depozite și construcției de drumuri. Rolul și importanța acestor ramuri sporește constant, odată cu creșterea dimensiunilor producției sociale.

Congresul al XXV-lea al partidului a trasat sarcini de răspundere în ceea ce privește îmbunătățirea în continuare a activității în sectorul construcțiilor, ridicării eficienței investițiilor. Obiectivele stabilite în cadrul celui de-al zecelea cincinal referitor la dezvoltarea economiei naționale trebuie realizate în condițiile unui ritm de creștere a investițiilor inferior celui din cincinalul precedent. Volumul lor va spori cu 26% față de 42% în cincinalul trecut. Totodată, trebuie subliniat că suma totală a investițiilor a căpătat dimensiuni deosebit de impunătoare —

321,4 miliarde ruble. Fondurile fixe de producție ale economiei naționale vor crește de 1,4 ori. Numai în primul an al cincinalului au intrat în funcțiune circa 250 de noi mari întreprinderi industriale de stat, precum și un mare număr de secții și ateliere. În cadrul celui de-al zecelea cincinal investițiile sînt îndreptate în primul rînd spre reînnoștrarea tehnică și reconstrucția întreprinderilor în funcțiune, în scopul de a se obține într-un termen mai scurt efectul economic maxim.

În concordanță cu politica națională leninistă a partidului se asigură în continuare un avînt considerabil și egalizarea dezvoltării economice a tuturor republicilor unionale și autonome, precum și a regiunilor economice ale țării, devîin mai trainice legăturile economice dintre ele, sporește contribuția fiecărei republici și regiuni la soluționarea problemelor generale ale statului.

Cincinalul eficienței și calității

CEA MAI IMPORTANTĂ componentă a strategiei economice a partidului o reprezintă ridicarea eficienței producției și a calității muncii în toate verigile economiei naționale.

Congresul al XXV-lea al P.C.U.S. a formulat sarcini concrete privind asigurarea ridicării pe toate căile a eficienței producției în cursul celui de-al zecelea cincinal. O atenție prioritară se acordă accelerării creșterii productivității muncii, ea trebuind să crească — pe ansamblul economiei naționale — cu 25%, față de o majorare cu 23% în cel de-al nouălea cincinal. Aceasta în-

seamnă o economie echivalentă cu munca a aproximativ 26 milioane de lucrători. Pe întreaga economie națională, pe seama ridicării productivității muncii se preconizează să se obțină 85—90% din sporul venitului național, față de 80% în cincinalul trecut. Grija pentru asigurarea unui ritm înalt de creștere a productivității muncii s-a aflat totdeauna în actualitate în țara noastră. Acum, însă, această problemă a căpătat o importanță deosebită, a devenit o preocupare de prim ordin pentru fiecare om al muncii, pentru fiecare colectiv de producție.

Probleme serioase urmează a fi soluționate în vederea sporirii eficienței utilizării fondurilor, respectiv a creșterii producției obținute pe fiecare rublă de fonduri fixe de producție, în vederea îmbunătățirii simțitoare a modului de utilizare a capacităților de producție în funcțiune, în toate ramurile economiei. În special, se prevede ridicarea cu 20-30% în cursul cincinalului a coeficientului schimburilor în industria constructoare de mașini. Rezerve importante pot fi mobilizate aici prin excluderea de serviriile concumitente a mai multor mașini-unelte, cumulara profesilor, reducerea duratei opririlor la mașini și agregate. Ținîndu-se seama de volumul actual al fondurilor de producție, mărirea cu un singur procent a producției obținută pe o rublă de fonduri echivalează cu o producție suplimentară de aproape 6 miliarde ruble.

În condițiile nevoilor mereu crescînde de materii prime, ale majorării costurilor extracției lor capătă o importanță extremă spiritul de economie în cheltuirea lor, reducerea consumului specific de material pe produs prin utilizarea unor tipuri superioare de materii prime și materiale, aplicarea unor

noi soluții în proiectare, perfecționarea tehnologiei producției, îmbunătățirea metodelor de păstrare și lichidarea diferitelor pierderi de resurse. Prin planul cincinal au fost fixate sarcini concrete privind economisirea diferitelor tipuri de resurse materiale. De exemplu, realizarea unei economii de 5% la consumul de energie electrică înseamnă, pe scara economiei naționale, un disponibil de peste 50 miliarde kWh în 1960, ceea ce depășește producția totală de energie electrică a U.R.S.S. din anul 1940. Pe ansamblul industriei, fiecare procent de reducere a cheltuielilor materiale va permite să se obțină o producție suplimentară de peste 4,5 miliarde ruble.

Lupta pentru ridicarea eficienței producției este indestructibil legată de rezolvarea sarcinilor referitoare la îmbunătățirea calității. Partidul nostru pune această problemă în toată amploarea, cu includerea tuturor laturilor activității economice. Este vorba aici de calitatea producției finite, a tehnicii și tehnologiei care se creează și se introduc, a organizării muncii și producției. Este vorba de calitatea activității în toate verigile economiei, de calitatea conducerii și planificării, de înalta disciplină și responsabilitate a fiecărui lucrător, indiferent de sectorul în care se află. În ultima analiză, calitatea înaltă înseamnă economisirea de muncă și resurse materiale, o mai bună, mai deplină satisfacere a nevoilor societății.

Aprobînd cu căldură noua Constituție a U.R.S.S., oamenii muncii din țara noastră încheie anul jubiliar cu un puternic avînt în muncă, proiectează noi jaloane ale dezvoltării economiei în al treilea an al celui de-al zecelea cincinal.

FORȚA MOBILIZATOARE A ÎNTRECERII SOCIALISTE

I. M. VLADICENKO

secretar al Consiliului Central Unional al Sindicatelor

OAMENII SOVIETICI răspund printr-o muncă plină de abnegație la adoptarea noii Constituții a U.R.S.S. Năzuința de a îndeplini înainte de termen angajamentele socialiste suplimentare, luate în cinstea celei de-a 60-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, caracterizează avîntul politic și în producție al colectivelor de muncă din toate ramurile economiei naționale. Un mijloc verificat de creștere a eficienței producției și a calității muncii este întrecerea socialistă, al cărei caracter creator se manifestă deosebit de convingător în zilele întrecerii consacrate jubileului.

Se poate spune, fără exagerare, că încă niciodată întrecerea nu a avut un caracter de masă atît de pronunțat,

încît să cuprindă întregul popor. Numărul participanților la întrecere se apropie de 100 de milioane. Mii de colective au hotărît ea, în cinstea aniversării instaurării Puterii Sovietice, să încheie sarcinile primilor doi ani ai cincinalului pînă la 7 noiembrie. Zilnic sosesc știri despre victoriile reputeate în muncă în întrecerea jubiliară. Se dezvoltă, dobîndind un conținut nou, valoroasele inițiative patriotice ale locuitorilor Moscovei — „Cincinalului calității — garanția muncitorască!”, ale celor din Leningrad — „De la calitatea superioară a muncii fiecăruia — la o înaltă eficiență în munca colectivului!”, ale celor din Rostov — „Să lucrăm fără colective codășe!”, se extinde întrecerea pentru creșterea eficienței producției pe baza

planurilor complexe — personale și colective — privind creșterea productivității muncii și a calității acesteia.

Înaltul nivel al activității în producție a muncitorilor și funcționarilor, manifestat în cursul întrecerii, reprezintă un factor puternic, care asigură traducerea în viață a mărețelor planuri ale construcției comuniste. De aceea, nu întîmplător, în noua Constituție se subliniază că statul asigură creșterea productivității muncii, ridicarea eficienței producției și a calității muncii, dezvoltarea dinamică și armonioasă a economiei naționale, sprijinindu-se pe activitatea creatoare a oamenilor muncii, pe întrecerea socialistă.

Caracterizînd etapa actuală de dezvoltare a întrecerii, în discursul rostit la

Congresul al XVI-lea al Sindicatelor din U.R.S.S., tovarășul L.I. Brejnev a spus că ea „...dobindește noi trăsături, noi particularități. Astăzi, întrecerea este inseparabilă de revoluția tehnico-științifică. Ea se concentrează tot mai mult în jurul problemelor eficienței și ale calității. Ea vizează obținerea celor mai bune rezultate în economia națională”. Amintind că încă Congresul al IX-lea al partidului a trasat sindicatelor sarcina de a organiza întrecerea, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. a subliniat că răspunderea pentru această problemă importantă le revine și astăzi.

Îndeplinind această indicație, consiliile și comitetele sindicale, împreună cu organele de conducere din economie, au intensificat munca organizatorică în vederea dezvoltării continue a întrecerii, folosesc mai deplin forța ei mobilizatoare în lupta pentru creșterea eficienței producției și a calității muncii.

IN CURSUL ÎNTECERII socialiste a început să se acorde o atenție sporită problemelor folosirii pe scară largă a experienței avansate, care include treceri în revistă și concursuri privind metodele avansate de muncă, analiza eficienței lor și includerea efectului economic în planurile suplimentare elaborate de jos (așa-numitele contraplanuri). Numeroase întreprinderi, din regiunea Ivanovo de pildă, realizează până la 30—40% din sporul productivității muncii pe seama răspîndirii experienței celor mai buni lucrători din producție.

Odată cu dezvoltarea practicii de elaborare a contraplanurilor, care prevăd indicatori superiori în comparație cu sarcinile ministerelor, întrecerea în colectivele de muncă s-a ridicat pe o treaptă nouă, superioară. Participând la planificarea producției, muncitorii și funcționarii fac propuneri care vizează îmbunătățirea utilizării rezervelor de producție, accelerarea introducerii tehnicii și tehnologiei noi, perfecționarea organizării proceselor de muncă. Participarea oamenilor muncii la elaborarea contraplanurilor le asigură un caracter mai fundamentat, mai real și — în același timp — reprezintă o cheazășie a îndeplinirii lor cu succes.

Experiența practică a întreprinderilor fruntașe din Moscova, Leningrad, Kiev, Minsk, Sverdlovsk, Voronej, Haborovsk, Tașkent și multe alte centre industriale din țară confirmă că elabo-

rarea și înfăptuirea unor astfel de planuri oferă posibilitatea de a rezolva în mod complex sarcinile complicate ale dezvoltării continue a producției. De pildă, la alcătuirea contraplanului cincinal al combinatului de țesături melanj „Bolșevik” din regiunea Ivanovo — una dintre unitățile inițiatore a elaborării de contraplanuri — a participat întregul colectiv. În cursul dezbaterii multilaterale a proiectelor de plan s-au făcut 1 100 de propuneri. Aceasta a permis să se includă în contraplan producerea suplimentară a 1200 tone de fire toarse, a 1750 mii de metri de țesături. Peste sarcinile de plan primite de la minister se va realiza o producție, utilă societății, în valoare de 27,5 milioane de ruble. Colectivul își îndeplinește cu succes contraplanul său cincinal.

Reflectînd procesul de dezvoltare continuă a democrației socialiste noua Constituție a U.R.S.S. consfințește colectivelor de oameni ai muncii dreptul de a participa la dezbaterile și rezolvarea sarcinilor de stat și obștești, la planificarea producției și a dezvoltării sociale, la pregătirea și repartizarea cadrelor, la dezbaterile și rezolvarea problemelor privind conducerea întreprinderilor și a instituțiilor, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai, folosirea mijloacelor destinate pentru măsuri social-culturale și stimularea materială.

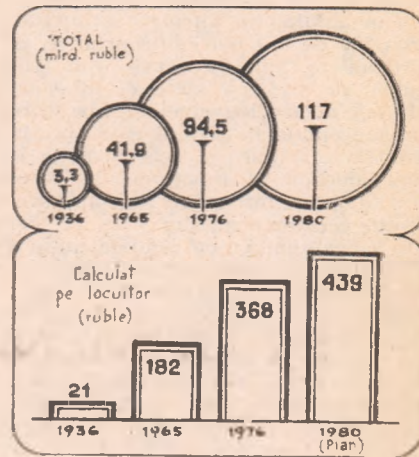
În cei 60 de ani de Putere Sovietică, în cursul construcției comuniste, în țara noastră au fost elaborate numeroase forme eficiente de participare a colectivelor de muncă, a tuturor muncitorilor și funcționarilor la conducerea producției. Problemele fundamentale ale vieții și activității întreprinderilor se discută în adunările oamenilor muncii și la consfățuirile de producție cu caracter permanent. Milioane de oameni ai muncii activează în comisiile permanente ale comitetelor sindicale uzinale și locale, participă în cadrul consiliilor, grupelor și posturilor care exercită controlul asupra mersului îndeplinirii planurilor de producție, a planurilor privind dezvoltarea socială a colectivelor, construcțiile de locuințe și cele comunale, de obiective social-culturale, asupra situației protecției muncii și tehnicii securității, asupra activității unităților comerciale și de alimentație publică. Diferitele raiduri, treceri în revistă, concursuri contribuie la creșterea activității creatoare a lucrătorilor.

Mișcarea pentru elaborarea și realizarea de contraplanuri contribuie la întărirea bazelor democratice ale conducerii producției — ca activitate creatoare a oamenilor muncii înșiși, spre deosebire de fiecare în rezultatele muncii colectivului și, de aceea, sarcina organelor economice, a organizațiilor sindicale constă în a crea cele mai favorabile condiții pentru dezvoltarea continuă a sistemului contraplanurilor.

CU CÎT RAMÎN mai puține zile până la memorabila dată — a 60-a aniversare a Marelui Octombrie, cu atât întrecerea cîștigă în intensitate. Năzuința către obținerea celor mai bune rezultate s-a manifestat deosebit de elocvent în chemarea oamenilor muncii din raionul Narofominsk, regiunea Moscova: „Întrecerii jubiliare — un finis accelerat!”.

Acest apel a fost susținut de toate colectivele de muncă din țară. Sute de

PLĂȚI ȘI AVANTAJE, DE CARE BENEFICIAZĂ POPULAȚIA, DIN FONDURILE SOCIALE DE CONSUM

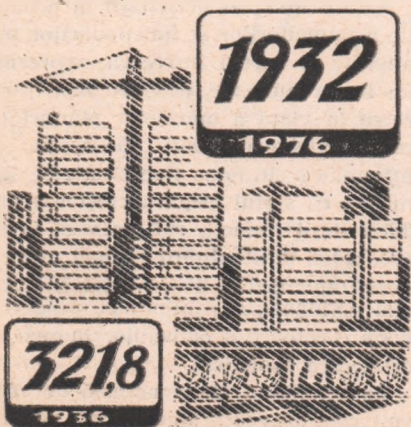
mii de muncitori, mii de colective de brigăzi din întreprinderile capitale și-au îndeplinit angajamentele în cinstea jubileului până la data deschiderii sesiunii extraordinare a Sovietului Suprem al U.R.S.S., care a adoptat noua Constituție, respectiv au îndeplinit sarcinile primilor doi ani ai cincinalului. Oamenii muncii din Leningrad au realizat suplimentar, față de prevederile planului pe nouă luni, o producție industrială de peste 160 milioane de ruble. Printr-o importantă victorie a fost înecunată munca agricultorilor din Ucraina. Desfășurînd întrecerea pentru vinzarea către stat a unui miliard de puduri*) de cereale, ei au îndeplinit cu cinste acest angajament: în hambarele țării au fost vârsate 1.118 milioane puduri de cereale! Și astfel, în fiecare republică, în fiecare centru industrial, în fiecare colhoz și sovhoz, în instituțiile științifice din întreaga țară crește contul contribuțiilor muncii, care s-au plămădit în cursul întrecerii socialiste eficiente, desfășurate în anul celei de-a 60-a aniversări a Marelui Octombrie.

Succesele întrecerii jubiliare au contribuit la formarea contraplanurilor pe anul 1978 — al treilea an al celui de-al zecelea cincinal. Astfel, participarea creatoare activă a oamenilor muncii din întreprinderile constructoare de tractoare și mașini agricole la elaborarea contraplanurilor a permis să se prezinte, pe ansamblul ministerului, un proiect de plan anual, în care numeroși indicatori depășesc sarcinile cincinalului. Între altele, s-a prevăzut, comparativ cu anul 1975, ca productivitatea muncii să sporească cu 18,8%, față de 17,4% prevăzute în planul cincinal. Volumul producției va crește cu 20,8%, față de 18,8% prevăzute în plan.

Ștachete înalte de dezvoltare își propun oamenii muncii și din alte ramuri ale economiei naționale. Ținînd seama de experiența obținută în organizarea întrecerii socialiste în anul jubiliar, sindicatele sovietice perfecționează formele acesteia, în scopul de a asigura îndeplinirea înainte de termen a planurilor celui de-al zecelea cincinal, care va intra în istorie prin evenimente istorice remarcabile: a 60-a aniversare a lui Octombrie și adoptarea noii Constituții a U.R.S.S.

*) 1 pud = 16,361 kg — n.r.

FONDUL LOCATIV URBAN DIN UNIUNEA SOVIETICĂ (mil. mp* de suprafață utilă totală)

COLABORAREA SOVIETO-ROMÂNĂ ÎN DOMENIUL ȘTIINȚEI ȘI TEHNOLOGIEI

D. M. GVIȘIANI

vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Știință și Tehnică
al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

UN EXEMPLU GRĂITOR al caracterului fecund al legăturilor tehnico-științifice ale țărilor socialismului îl oferă colaborarea în domeniul științei și tehnologiei dintre U.R.S.S. și Republica Socialistă România. În prima etapă, în cadrul acestei colaborări predominau diverse forme de asistență tehnică în domeniul industriei și agriculturii, consultații și specializări, efectuarea unor stagii științifice sau în producție. Ulterior, însă, a început să se dezvolte schimbul reciproc de documentație tehnică și cunoașterea reciprocă a realizărilor tehnico-științifice și experienței înaintate în producție.

În etapa actuală, colaborarea tehnico-științifică sovieto-română se caracterizează prin amplificarea legăturilor în domeniul cercetării științifice, al dezvoltării tehnologice și în organizarea lucrărilor pentru crearea unor noi procese tehnologice, mașini și utilaje pe baza unor planuri de lucru comune. Crește rolul dezvoltării în comun a unor obiective tehnico-științifice pe baza acordurilor interdepartamentale, care preconizează atât elaborarea de soluții tehnologice, cât și aplicarea în industrie a rezultatelor obținute, cooperarea și specializarea în producție. Au început să se execute pe scară mai largă lucrări pe baze contractuale, la comandă. Concomitent, se consolidează și se dezvoltă legăturile dintre ministerele și departamentele de ramură, se extind contactele dintre institutele de cercetări științifice și organizațiile de proiectare din cele două țări.

În prezent, colaborarea tehnico-științifică nemijlocită se realizează între 24 de ministere și departamente sovietice și 15 românești. În anul trecut 90 de institute de cercetări științifice și organizații de proiectare sovietice și 60 românești au colaborat în cadrul a 85 de obiective și probleme, potrivit unor planuri de lucru comune, în domeniul siderurgiei, industriilor petroliferă, chimică și petrochimică, geologiei, construcțiilor de mașini-unelte, construcțiilor de mașini agricole, al construcțiilor civile, al agriculturii, energiei atomice etc. Pentru convenirea planurilor de colaborare, precum și în vederea efectuării lucrărilor pe baza lor în anii 1975—1976 în Republica Socialistă România s-au deplasat peste 200 de specialiști sovietici, iar în U.R.S.S. a fost

aproximativ același număr de specialiști români.

La începutul anului curent au fost terminate lucrările comune la 18 teme și s-au aplicat în practică rezultatele la 10 teme. Astfel, a fost încheiată cu succes elaborarea tehnologiei de producție a oțelului pentru tablă laminată la rece, cu ambutisare foarte adâncă, care se folosește în industria automobilelor din U.R.S.S. și România. A fost introdusă în uzinele ambelor țări tehnologia, elaborată în comun, de producție a oțelurilor nesudabile pentru burlanele de tubaj cu o limită de fluiditate de cel puțin 56 kg/mm². A fost elaborată și introdusă la uzina de țevi laminate Nijne-dneprovsk o nouă calitate de oțel, fapt care a dus la un rezultat economic ce se cifrează la peste un milion de ruble, datorită înlocuirii nichelului și molibdenului, care sînt deficitare.

În anul 1976, la solicitarea părții române, specialiștii din Ministerul Metalurgiei Neferoase al U.R.S.S. au expertizat soluțiile date de specialiștii români privind stabilitatea taluzelor carierelor pentru exploatarea minereurilor de cupru la zăcămintele Roșia-Poeni și Moldova Nouă. Soluțiile preconizate permit reducerea, la aceste zăcăminte, a lucrărilor de descoperire cu câteva milioane de metri cubi. Pe baza unor contracte, specialiștii din Ministerul Gospodăriei Piscicole al U.R.S.S. au acordat, în anul 1976, asistență tehnică Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare din R. S. România în problema pescuitului oceanic, inclusiv prin deplasarea pe nave românești în zone de pescuit din partea nordică și sud-estică a oceanului Atlantic.

În cadrul acordurilor interdepartamentale încheiate anterior se realizează cu succes programele de colaborare la elaborarea tehnologiilor continue de producție a unor produse chimice importante pentru economia națională ca parafenitidina și paraaminofenolul, precum și pentru crearea utilajului modern de completare pentru curățirea mașinilor-unelte de aschiere a metalelor. Astfel, specialiștii sovietici și români au și elaborat noi metode continue, de înaltă eficiență, pentru producția produselor chimice amintite, pentru care nu există analogii în practica mondială. Prin acord, pe baza noii tehnologii se preconizează construirea

în România a unor puternice instalații industriale, cu o capacitate de 6 milioane de parafenitidină și 4 milioane de paraaminofenol pe an.

Colaborarea tehnico-științifică dintre U.R.S.S. și România în 1977 și în anii următori se bazează pe tematica, convenită în cursul consultărilor bilaterale în vederea coordonării planurilor economiilor naționale și a planurilor de dezvoltare a științei și tehnologiei din U.R.S.S. și România pe anii 1976—1980. În urma consultărilor care au avut loc au fost precizate peste 125 de probleme și teme de colaborare.

În cîincinalul curent, eforturile comune vor fi orientate spre crearea unor metode și mijloace noi, de înaltă eficiență, pentru recuperarea secundară a țițeiului din zăcăminte, spre elaborarea unor sisteme automatizate de conducere a proceselor tehnologice în cele mai importante ramuri ale industriei. Va fi, de asemenea, perfecționată producția îngrășămintelor complexe și a altor produse ale industriei chimice. Se preconizează crearea unor soiuri de mare productivitate de hibridi de floarea-soarelui, soia, porumb și alte culturi agricole, destinate diferitelor zone climatice din U.R.S.S. și România, soluționarea unor probleme tehnico-științifice importante pentru economia națională a ambelor țări.

Colaborarea pe multiple planuri dintre Uniunea Sovietică și România a primit un nou impuls ca urmare a întîlnirii prietenești dintre tovarășii Leonid Ilici Brejnev și Nicolae Ceaușescu, care a avut loc în august 1977 în Crimeea. Manifestîndu-și satisfacția în legătură cu dezvoltarea colaborării sovieto-române în toate direcțiile de bază, conducătorii partidelor și statelor noastre și-au exprimat năzuința reciprocă de a adînci în continuare legăturile reciproce utile dintre U.R.S.S. și România, între altele, de a determina perspectiva specializării și cooperării bilaterale în producție în strînsă legătură cu măsurile generale pe linia Consiliului de Ajutor Economic Reciproc.

Însuflețită de ideile Marelui Octombrie, colaborarea frățească între țările socialismului constituie o cheazăie de nădejde a noilor succese în dezvoltarea socială și economică a fiecăreia dintre țările noastre și a comunității socialiste în ansamblu.

TENDINȚE - CONIUNCTURI

Creștere lentă în industria aluminiului

CONFORM estimărilor Institutului internațional al aluminiului primar, în următorii trei ani capacitățile de producție a aluminei din țările nesocialiste se vor extinde lent (cu circa 4%), o creștere ceva mai rapidă (de 8%) urmînd să înregistreze capacitățile de producție a aluminiului primar. Trei țări — S.U.A., Canada și Aus-

tralia — dispun de peste 50% din capacitățile totale ale țărilor nesocialiste în producția de alumina iar S.U.A., Canada și Japonia — mai mult de jumătate din capacitățile industriei aluminiului primar. În perioada 30 VI 1977-30 VI 1980 o extindere mai însemnată a capacităților va avea loc — la alumina — în țările producătoare din America Latină și Europa occidentală, iar la aluminiul primar — în țările din America Latină și Asia de sud.

Capacități de producție (mil. tone)

Produsul și țara	30/VI 1977	30/VI 1980
	Alumina	29,2
— S.U.A., Canada	3,4	8,5
— Australia	6,8	6,9
— Brazilia, Guyana, Surinam, Jamaica	5,1	5,3
— Anglia, Grecia, Italia, R.F.G., Franța	4,6	5,2
— Japonia, India, Turcia	3,6	3,6
— Guineea	0,7	0,7
Aluminiu primar	12,7	13,8
— S.U.A., Canada	5,8	5,9
— Europa occidentală	3,5	3,7
— Asia	2,2	2,4
— America Latină	0,5	0,9
— Africa	0,4	0,4
— Australia, Noua Zeelandă	0,4	0,4

Sursa: „Metal Bulletin“.

Piața anvelopelor

DATORITĂ mai multor cauze, printre care, criza energetică (reflectedă în creșterea continuă a prețului carburanților), tendința de frinare a utilizării automobilelor, limitarea vitezei lor de circulație, durata mai mare de utilizare a anvelopelor radiale etc., piața occidentală a anvelopelor a atins un anumit punct de satu-

rație. Se apreciază că, în perioada 1976—1990 ritmul mediu de dezvoltare al pieței anvelopelor va fi de peste două ori mai redus decît în etapa 1950—1970.

Ca urmare a amplificării transporturilor rutiere și a mecanizării intense a agriculturii în țările în curs de dezvoltare, se consideră că ritmul în care va crește capacitatea de absorbție a pieței anvelopelor pentru autocamioa-

ne și tractoare va fi superior celui ce se va înregistra pe piața anvelopelor pentru automobile.

După anul 1985 se apreciază că piața anvelopelor se va caracteriza printr-o ofertă de anvelope cu carcasă din fibre de sticlă (mai rezistentă) care neîncălzindu-se în timpul rulării nu prezintă nici pericolul exploziilor.

Canada: șomaj ridicat

PREVIZIUNILE oficiale care indicau o creștere anuală a P.N.B. de ordinul a 3—4% pe perioada 1976—1977 au fost revizuite în jos la sub 2,5%, datorită încetinirii din ultimele luni a creșterii economiei canadiene. Această încetinire, reflectată și de gradul relativ scăzut de utilizare a capacităților de producție (puțin peste 84%, față de 93,2% în anii 1972—1974), a determinat creșterea ratei șomajului pînă la 8,3% din populația activă în septembrie a.c., față de 5,5% în 1974, deși numărul absolut al șomerilor a scăzut ușor, ajungînd la 798 mii. Aceasta reflectă dificultățile pe care le cunoaște economia în a absorbi creșterea disponibilităților de forță de muncă. Nivelul cel mai ridicat al șomajului, ca și sporirea lui cea mai regulată se înregistrează în rîndurile tineretului de pînă la 25 ani (12,8% din muncitorii din această grupă de vîrstă în 1976, față de 12,1% în 1975 și 9,4% în 1974, cu perspectiva de a ajunge la 14,5% în acest an).

Orientări în dezvoltare economică

Indonezia: proiecte industriale

PENTRU industria petrolului, principala ramă a industriei Indoneziei, se preconizează în viitor zece ani o dublare a producției de țiței (conștient de bună calitate, avînd un conținut scăzut de sulf). În anul 1976 producția a fost de circa milioane de tone, 2,6% din producția mondială de țiței. Se apreciază că rezervele de țiței ale acestei țări (2—2,68 miliarde tone) sînt cele mai mari din sud-estul Asiei. Guvernul indonezian a luat măsuri și și-a anunțat intenția de a lua și în viitor care urmează, pentru a mări participarea statului la contractele încheiate în această subramură a industriei de societatea Pertamina cu firme străine. Producția de gaze naturale se estimează că va ridica în anul 1980 la circa de 90 miliarde m³ și va fi destinată industriei de îngreșămînte, industriei energetice și exportului. Numai în Japonia se vor exporta timp de 23 de ani, de acum încolo, aproximativ 25 milioane m³/zi gaze naturale. Rezervele indoneziane de gaze naturale cunoscută prezent sînt de circa 980 miliarde m³. Indonezia va menține printre marii producători mondiali de cositor și nichel. Pentru anul 1979 se prevede, exemplul, ca producția de minereu de nichel să ajungă la aproximativ 1 milion de tone (față de 800 mii tone în prezent). În acest context, se construiește un complex de exploatare și rafinare a minereului de nichel și două uzine pentru producerea nichelului metal. Disponind de mari rezerve de bauxită, exploatarea acesteia se va menține pe un nivel ridicat (de peste 1 milion de tone/an), dezvoltîndu-se însă, concomitent, producția de alumina și aluminiu. În anul 1979 producția de concentrate de cupru se va majora la circa 250 mii tone, de la 220 mii tone, cît se realizează în prezent. Avînd resurse de cărbune de ordinul miliardelor de tone, din care s-au extras pînă în prezent doar circa 50 milioane tone, Indonezia intenționează să devină una din cele mai mari producătoare de cărbune, în care scop va investi sume substanțiale.

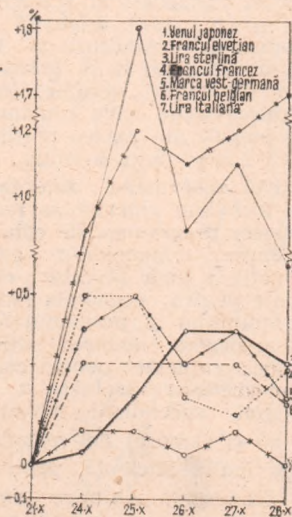
Date fiind resursele importante de țiței ale țării, politica guvernului se orientează spre construirea unor obiective industriale, printre care un mare complex petrochimic, cu o instalație de etilenă de circa 300 mii tone/an.

Deoarece se preconizează o sporire substanțială a consumului de oțel (de la 1,2 mil. tone în prezent la 2,1 mil. tone în 1979 și 3,7 milioane tone în 1985) se vor crea o serie de obiective (oțelărie electrică, o linie tehnologică de laminare rece, o uzină metalurgică etc.) care vor necesita investiții de peste 1 miliard de dolari pînă în anul 1985. Pînă la finele actualului deceniu se vor devalta substanțial și industria îngreșămîntelor chimice (indocosebi producția de uree), industria materialelor de construcții și industria textilă.

EVOLUȚII MONETARE

INTERVALUL 24—28 X 1977 a fost caracterizat printr-o serie de factori cu influențe contradictorii: un deficit lunar al balanței comerciale a S.U.A. pe luna septembrie a.c. de numai 1,7 miliarde dolari, realizat în condițiile în care suma provenită din export a reprezentat un maxim absolut în istoria acestei țări; nouă majorare, la 6% (față de 5,5% a taxei scontului și scăderea indicelui Dow-Jones sub limita de 800 puncte, atingînd un nivel minim pentru ultimii doi ani; realizarea unui nou record lunar record al balanței comerciale a R.F.G. pe luna septembrie a.c. de circa 3,7 miliarde mărci vest-germane, în timp ce balanța de plăți curente a aceleiași țări (sub influența plăților pentru servicii, turism, a transferurilor efectuate de muncitorii străini etc.) a înregistrat un deficit de circa 1,5 miliarde mărci vest-germane etc.

În acest interval piața valutară a consemnat continuarea procesului de depreciere a dolarului S.U.A. față de cvasi-totalitatea valurilor occidentale. Francul elvețian a realizat o creștere accentuată, de aproape 2%, a cursului său în raport cu dolarul, atingînd un maxim de circa 2,280 franci pentru un dolar și a închis la circa 2,285 franci, cu 1,8% peste nivelul de referință. În relația cu moneda vest-germană, francul elvețian a înregistrat un nou avans, cotînd în jurul a 98,70 franci pentru suta de mărci. Yenu japonez a atins un nou nivel maxim pentru perioada postbelică în raport cu dolarul și anume 249,50 yeni pentru un dolar, terminînd intervalul la circa 250,40 yeni, adică cu peste 1,7% peste

Evoluția cursului principalelor valuri occidentale în raport cu dolarul S.U.A. în intervalul 24—28 X. luîndu-se ca bază cursurile din 21 X a.c.

închiderea de referință. Observatorii remarca în vențiile repetate, cu sume importante, ale Băncii Japoniei în favoarea dolarului prin vânzări de yen contra acestei valute. În acest context se estimează că la finele lunii octombrie rezervele internaționale ale Japoniei depășeau maximum de 19,7 miliarde dolari atins în februarie 1973. Lira sterlină, în condițiile intervențiilor masive ale Băncii Angliei în favoarea dolarului, s-a depreciat cu numai 0,4% față de închiderea precedentă, atingînd un nou maxim de aproape 1,7790 dolari. Marca vest-germană, oscilant între 2,2600—2,2660 mărci pentru un dolar, francul francez, după o depreciere mai accentuată în prima parte a intervalului, la 4,8360 franci pentru un dolar (creștere de 0,5% față de închiderea precedentă), a cedat în final o parte din câștig cotînd la circa 4,8450 franci, în timp ce lira italiană a oscilat ușor în jurul nivelului de 380 lire pentru un dolar.

Prețul aurului, atingînd 163,65 dolari/uncie (fixing Londra) a depășit cel mai înalt nivel din august 1975 pînă în prezent. La finele săptămînii, în așteptarea apropiatei licitații organizate de F.M.I., prețul aurului a scăzut la 161,20 dolari/uncie (fixing Londra pe 28 octombrie a.c.). Observatorii apreciază însă ca probabilă atingerea nivelului de 170 dolari/uncie înainte de sfîrșitul acestui an.

Paul DUMITRASC
Gheorghe MUNTEA

DEZVOLTAREA DINAMICĂ A COLABORĂRII ECONOMICE POLONO-ROMÂNE

Convorbire cu Henryk CISZEWSKI

vicepreședinte al Camerei de Comerț a R. P. Polone

La începutul convorbirii, vicepreședintele Camerei de Comerț a R.P. Polone ne-a expus câteva aspecte actuale ale dezvoltării relațiilor polono-române, și anume:

— Ca rezultat al politicii active de industrializare și modernizare, desfășurată sub conducerea Partidului Muncitoresc Unit Polonez, Polonia se numără printre primele zece țări industriale ale lumii. Acest lucru și-a găsit reflectarea în contractele noastre economice cu străinătatea, în care așezăm pe primul plan colaborarea cu țările membre ale C.A.E.R. Dintre aceste țări, România este unul din partenerii cu care colaborarea noastră economică și schimburile comerciale cresc cel mai rapid. În anii 1971—1975 volumul schimburilor globale de mărfuri dintre Polonia și România a depășit cu 25% nivelul prevăzut în planul de schimburi pentru această perioadă și a atins valoarea de 1,127 miliarde ruble. Trebuie să subliniem că aceste schimburi s-au dezvoltat într-un ritm foarte rapid, care depășea 18% anual. Avem, de asemenea, o structură favorabilă a schimburilor de mărfuri, în care produsele industriei electrotehnice și constructoare de mașini constituie aproape 50% din total, iar materiile prime și materialele circa 40%. Această structură a schimburilor de mărfuri este favorabilă pentru economia ambelor țări și constituie un factor de accelerare a dezvoltării lor economice.

Acordul de lungă durată pentru anii 1976—1980 prevede ca schimburile reciproce de mărfuri să atingă nivelul de 3 miliarde ruble, fiind astfel de circa trei ori mai mari decât în perioada 1971—1975.

Rezultate favorabile în acest domeniu au fost realizate chiar din primul an al actualei perioade (1976). Întâlnirile care au avut loc între conducătorii partidelor noastre, tovarășii Edward Gierek, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., și Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele R.S. România, convorbirile desfășurate cu acest prilej ea și înțelegerile semnate au creat premise pentru adâncirea în continuare a colaborării economice între ambele țări nu numai în domeniul schimburilor de mărfuri, dar și — înainte de toate — în domeniul cooperării și specializării industriale.

Care sînt principalele orientări în promovarea comerțului exterior al Poloniei?

— O sarcină fundamentală pentru comerțul exterior polonez este accele-

rarea creșterii exportului, pe baza unor măsuri ca: dezvoltarea producției de export, ridicarea calității producției, folosirea mai bună a revoluției științifico-tehnice contemporane în producție și pentru specializarea noastră în domeniul exportului, lărgirea seriilor de mărfuri exportate. Dezvoltarea schimburilor de mărfuri și aprofundarea cooperării industriale, precum și a specializării în producție, le vom realiza în primul rînd cu țările membre ale C.A.E.R. și cu celelalte țări socialiste, întrucît pe această cale se obține o importanță îmbunătățire a eficienței dezvoltării economiei poloneze, se creează posibilități largi pentru satisfacerea nevoilor Poloniei în domeniul bunurilor de investiții, materiilor prime și materialelor, al bunurilor de consum, precum și condiții favorabile pentru exportul produselor noastre.

În același timp vom lărgi relațiile economice cu țările capitaliste dezvoltate. Activitatea noastră în acest domeniu este îndreptată spre accelerarea ritmului de creștere a exportului în țările respective, cu micșorarea concomitentă a ritmului creșterii importurilor, în vederea îmbunătățirii balanței comerciale și de plăți.

Acest scop vrem să-l realizăm prin îmbogățirea ofertei de export și prin raționalizarea importului din țările respective. În anul curent creșterea exportului către țările capitaliste dezvoltate trebuie să fie de 18%, iar importul să fie menținut la nivelul anului precedent.

Obiectivul de creștere pentru anul curent a exportului polonez, în general, a fost stabilit la nivelul de 16,6%, iar în cazul importului — la 14,7%. Se apreciază că pînă în 1980 se va ajunge la echilibrarea — pe ansamblu — a balanței comerciale nu numai cu țările socialiste ci și cu cele capitaliste.

Ce forme de colaborare economică promovați în prezent, îndeosebi cu țările în curs de dezvoltare?

— În ceea ce privește relațiile economice cu țările în curs de dezvoltare, Polonia are o bogată experiență în exportul de mașini și utilaje miniere, în domeniul industriei extractive, cum este exploatarea cărbunelui, minereului de cupru sau a sulfului. De exemplu, în India am construit mine și le acordăm asistență tehnologică. De asemenea, exportăm întreprinderi complete pentru fabricarea acidului sulfuric, plecînd de la sulf sau de la pirită, împărtășim experiența noastră în domeniul construcției fabricilor de zahăr (de pildă am construit opt fabrici de zahăr în Iran)

sau construim termocentrale, printre alte țări în prezent și în Cehoslovacia (pe baza zăcămintelor de cărbune).

Am dezvoltat mult exportul nostru de mașini, inclusiv pe baza importului de licențe, cum este cazul, de exemplu, în domeniul radiotehnicii (producția de magnetofone, aparate de radio), în unele sectoare ale electrotehnicii sau electronicii, ori al gazificării cărbunelui (cu dezvoltarea ulterioară a unor producții chimice). O industrie exportatoare de bază sînt construcțiile navale din Polonia (domeniu, în care există deja o cooperare rodnică cu România). Aceluiași scop servește, de asemenea, dezvoltarea industriei poloneze de tractoare.

În încheiere, vicepreședintele Camerei de Comerț a R.P. Polone s-a referit la participarea Poloniei la recentele manifestări expoziționale cu caracter internațional din țara noastră.

— Mai buna cunoaștere reciprocă a potențialelor țărilor noastre constituie o condiție necesară pentru adîncirea în continuare a colaborării economice, mai ales a cooperării și specializării. Acestui scop i-a slujit expoziția poloneză organizată pentru a doua oară în cadrul Expoziției internaționale tehnice Tehnoexpo din București. Polonia a fost reprezentată la Tehnoexpo '77 de 14 întreprinderi de comerț exterior. Două din ele — Polimex-Cekop și Ciech — au participat la Salonul internațional al chimiei în cadrul expoziției. Suprafața ocupată de expozite poloneze a fost de peste 3 ori mai mare decât la expoziția precedentă, lărgindu-se, de asemenea, și sortimentul de mărfuri expus.

Firmele poloneze prezente la expoziției au dat o înaltă apreciere rezultatelor participării la țîrg, atît în ce privește numărul contractelor semnate cît și contactele stabilite cu acest prilej. O satisfacție mare ne-a dat, de asemenea, interesul multor vizitatori pentru pavilionul polonez.

O contribuție însemnată la mai buna cunoaștere reciprocă o constituie „Zilele economiei și tehnicii poloneze”, organizate în perioada 31 octombrie — 4 noiembrie 1977 la București, precum și în două centre industriale: Galați și Baia Mare. Scopul principal al acestei acțiuni este de a înfățișa partenerilor români posibilități concrete în domeniul lărgirii exportului polonez și — înainte de toate — al produselor industriei electrotehnice și electronice, precum și de a extinde în perspectivă colaborarea în acest domeniu.

Referatele prezentate în cadrul simpozioanelor au abordat aspecte din diferite domenii ale industriei (electronică, chimie, industria cărbunelui, metalurgia neferoasă, producția de ceramică și sticlă pentru construcții, mașini pentru industria alimentară, obiective complete pentru industria alimentară și chimică, producția motoarelor pentru avioane și nave, construcții portuare, mașini agricole și pentru industria textilă. Este vorba de domeniile în care Polonia are realizări însemnate, apreciate nu numai în țară, dar și în lume.

Convorbire realizată de
Nicolae POPOV
Dinu DRAGOMIRESCU

O NOUĂ MODALITATE DE CREDITARE ÎN CADRUL FONDULUI MONETAR INTERNAȚIONAL

— Facilitatea „Witteveen” —

PALETA OPERAȚIUNILOR FINANCIARE pe care le efectuează Fondul Monetar Internațional (F.M.I.) s-a îmbogățit recent cu o nouă modalitate de creditare, „facilitatea Witteveen”, denumită după inițiatorul acesteia, actualul director general al Fondului.

În urmă cu trei ani, în condițiile crizei economice din 1974—1975, criză care a produs deficite considerabile și persistente în numeroase țări, precum și perturbații în relațiile de plăți internaționale, agravate de incapacitatea rețelei bancare internaționale de a satisface nevoile crescînde de lichiditate, în cadrul F.M.I. s-a elaborat un mecanism de reciclare a „petrodolarilor”. Acest mecanism urmărea să faciliteze înlăturarea deficitelor balanțelor de plăți externe pe care le înregistrau principalele țări importatoare de petrol. Condițiile de acordare și, în primul rînd, dobînda care era la nivelul pieței, au restrîns aria de accesibilitate a acestor credite, în principal, la țările industrializate. Necesitatea de a se asigura o participare crescîndă a țărilor în curs de dezvoltare la circuitul financiar internațional a condus la adoptarea unor corective la sistemele de creditare existente în cadrul Fondului, precum și la elaborarea unei noi tehnici de lucru — „facilitatea Witteveen”.

Noua facilitate este o componentă a strategiei de ansamblu a F.M.I. vizînd lărgirea rolului Fondului pe una din următoarele căi: creșterea contribuției țărilor membre, relansarea alocărilor de D.S.T., un nou mecanism de credit de tipul facilității sau o combinație a acestor măsuri de politică monetară.

Prin introducerea „facilității Witteveen” se are în vedere punerea la dispoziția membrilor Fondului a unor resurse financiare care să fie folosite la echilibrarea balanței de plăți externe și la înlăturarea deficitelor cronice de proporții, pe care le înregistrează numeroase țări, inclusiv cele în curs de dezvoltare.

În urma tratatelor purtate — în cursul acestui an — de către directorul general al Fondului cu principalele țări creditoare, state occidentale industrializate și țări exportatoare de petrol, s-a convenit constituirea unui fond de 10 miliarde dolari S.U.A., respectiv 8,6 miliarde D.S.T., fond care, eventual, să poată fi majorat pînă la 15—16 miliarde dolari S.U.A. În cadrul acordului final

intervenit în luna august a.c. s-a stabilit ca la această facilitate statele occidentale industrializate să contribuie cu aproximativ 5,3 miliarde dolari, respectiv 4,5 miliarde D.S.T. Participarea Statelor Unite ale Americii reprezintă circa 1,7 miliarde dolari, a R.F. Germania peste 1,2 miliarde dolari, a Japoniei circa 1,1 miliarde dolari; Elveția, deși nu este membră a Fondului, contribuie totuși cu peste 650 milioane dolari, iar alte țări industrializate, respectiv Canada, Belgia și Olanda participă cu peste 500 milioane dolari. La constituirea facilității nu participă Franța. Dintre țările exportatoare de petrol, la constituirea facilității participă Arabia Saudită cu peste 2,5 miliarde dolari, Iranul cu peste 800 milioane dolari, Venezuela cu aproximativ 600 milioane dolari; de asemenea, participă la constituirea facilității Kuveitul, Emiratele Arabe Unite, Nigeria și Qatarul.

Funcționarea noii facilități și caracteristicile acesteia au fost determinate în contextul mai larg al lichidității internaționale și al operațiilor financiare ale F.M.I.

Caracteristic pentru „facilitatea Witteveen” este deschiderea unor linii de credit pentru orice țară care are nevoie de o asistență financiară ce depășește nivelul obținabil în cadrul modalităților curente de creditare ale Fondului. Pentru a se satisface cerințele țărilor O.P.E.C. s-a prevăzut că o parte „echitabilă” din creditele acordate în cadrul noii facilități vor fi deschise țărilor în curs de dezvoltare. În cadrul noii facilități, creditele se vor acorda pe o perioadă de timp cuprinsă între 3,5 și 7 ani, mai îndelungată decît cea normală de 3—5 ani pentru tragerile Fondului.

În ceea ce privește dobînda anuală la împrumuturile pe care țările creditoare le vor acorda F.M.I. în vederea constituirii facilității, aceasta va fi de 7% pînă la jumătatea anului 1978, urmînd a fi ulterior ajustată, prin luarea în considerare a nivelului dobînzii la bonurile trezoreriei americane pe termen de cinci ani. Pentru creditele acordate de către Fond, în vederea redresării balanțelor de plăți externe ale țărilor membre, se are în vedere o dobîndă, a cărei nivel se formează pornind de la dobînda plătită de Fond țărilor credi-

toare, la care se adaugă o marjă de 0,2% pentru primii trei ani și jumătate și 0,325% pentru următorii trei ani și jumătate. Fondul studiază posibilitatea de a acorda unele facilități pe calea subvențiilor țărilor sărace, în vederea reducerii nivelului acestei dobînzii.

Nodul gordian în utilizarea pe scară largă a noii facilități de către țările în curs de dezvoltare îl constituie prevederea ca țările beneficiare să subscrie angajamente ferme referitor la redresarea situației lor economice, prin adoptarea unor măsuri de politică monetară și fiscală restrictive, recurgerea la devalorizări ale monedei naționale sau asanare bugetară. Datorită acestui fapt, unii specialiști și-au exprimat temerica privind orientarea cu precădere a noii facilități în favoarea unor țări industrializate deficiente.

La recenta sesiune anuală a F.M.I. și B.I.R.D. de la Washington s-a apreciat că datorită rezultatelor nesatisfăcătoare ale acțiunilor de relansare economică, ca și stării de instabilitate și dezordine din domeniul financiar-valutar — o nouă criză economică riscă să se declanșeze. În aceste condiții, desigur, s-ar reduce considerabil eficacitatea măsurilor întreprinse pe linie monetară în vederea redresării situației țărilor care înregistrează deficite importante ale balanței de plăți.

În condițiile persistenței instabilității, dezechilibrului și incertitudinii din economia mondială, devine tot mai clar că rezolvarea problemelor valutar-financiare și echilibrarea de durată a balanțelor de plăți externe nu pot fi concepute în mod realist decît în cadrul lichidării vechii politici de inechitate, care a dus la împărțirea lumii în țări bogate și țări sărace, al egalizării relative a nivelurilor de dezvoltare. Noul sistem monetar internațional, pentru crearea căruia militează țara noastră, va trebui să se integreze într-o nouă ordine economică internațională care să asigure condiții de reală dezvoltare tuturor popoarelor, să țină seama de interesele tuturor statelor și în principal ale celor în curs de dezvoltare.

Aurel BEREĂ
Adriana MARINESCU
Institutul de finanțe,
circulație monetară și prețuri

Evoluții în lumea mașinilor-unelte

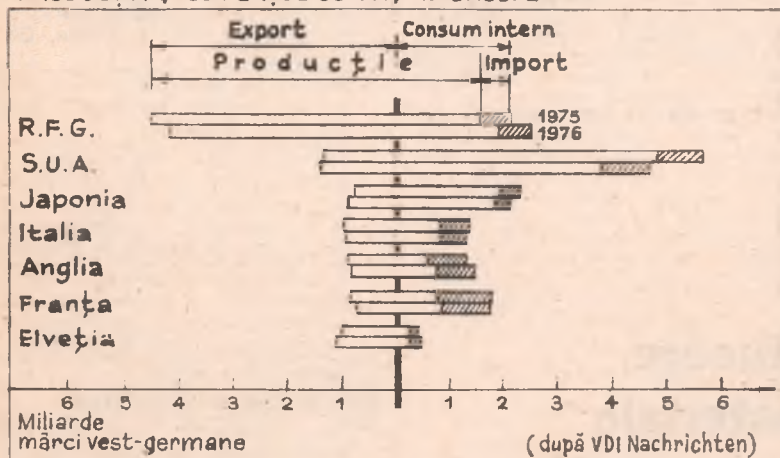
CU PRILEJUL unei expoziții internaționale de mașini-unelte desfășurate la Hanovra cu participarea a 1 615 firme din 29 țări au putut fi relevate pro-

dificultăți de desfacere în actuala conjunctură, dar că înviorearea în industria automobilului ar putea îmbunătăți întrucâtva situația, dat fiind că această ramură absoarbe în mod normal circa 30% din producția de mașini-unelte a țărilor dezvoltate.

Sub raportul progresului tehnic, se constată sporirea continuă a ponderii mașinilor-unelte cu comandă numerică (în R.F.G., de pildă, de la 6,4% din to-

în deceniul următor, pe măsura soluționării unor probleme tehnice conexe privind gazificarea subterană și cunoașterii mai aprofundate a efectelor sale ecologice. În cercurile de specialitate din S.U.A., de pildă, se apreciază că o primă uzină electrică experimentală, funcționând pe această bază ar putea fi pusă în funcțiune la începutul deceniului următor.

PRODUCȚIA ȘI COMERȚUL CU MAȘINI-UNELTE

gresele semnificative realizate în ultimii ani în acest domeniu de o serie de țări în curs de dezvoltare cum ar fi India, Singapore și altele.

În ceea ce privește țările dezvoltate, a reieșit că acestea cunosc o serie de

talul producției de mașini-unelte în 1974 la 9,8% în 1976), pentru viitor așteptându-se o creștere și mai accentuată, mai ales prin extinderea utilizării microprocesoarelor.

Perenitatea șomajului

DATELE STATISTICE publicate de Biroul Internațional al Muncii (B.I.T.) evidențiază agravarea în continuare a șomajului în lumea capitalistă, apreciindu-se că în țările membre ale O.C.D.E. numărul total al șomerilor va ajunge la 16 milioane la finele acestui an. După opinia experților, întrucât în țările menționate este de așteptat o sporire susținută până în 1990 a populației apte de muncă, gradul ei de ocupare nu se va putea îmbunătăți decât după această dată.

Printre grupele de populație cel mai puternic afectate de șomaj se numără tineretul (circa 7 milioane de persoane), femeile (circa 6 milioane) și muncitorii străini; din aceștia din urmă numai în anii 1973—1976 și-au pierdut locurile de muncă 1,3 milioane. Recomandând o serie de măsuri în vederea îmbunătățirii situației, experții B.I.T. sînt nevoiți să recunoască totodată că nu cunosc vreun remediu radical în acest sens.

R. P. D. Coreeană: valorificarea resurselor de apă

GRIJA acordată în R.P.D. Coreeană utilizării raționale a resurselor de apă existente pe teritoriul țării a permis ca economia națională să fie pusă la adăpost de ravagiile calamităților naturale, în primul rînd ale secetei. Ceea ce a

contribuit, între altele, la sporirea producției de cereale de la circa 2 milioane de tone înainte de eliberare la peste 8 mil. tone anul trecut.

În prezent, există peste 1 500 de rezervoare de apă, răspîndite pe întregul teritoriu, în frunte cu marele lac artificial Jeungpoung, capabil să asigure irigația a circa 100 000 ha de terenuri agricole. Lungimea totală a canalelor de irigație egalează cea a Ecuatorului, funcționează zeci de mii de stațiuni de pompare sau drenaj, iar de-a lungul anilor s-au efectuat importante lucrări de împădurire a coastelor munților și de amenajare a cursului riurilor. Concomitent, au fost luate măsurile de protejare a lacurilor și cursurilor de apă împotriva poluării, ceea ce a permis evitarea unor situații grave care afectează alte regiuni de pe glob.

Gazificarea subterană

UTILIZATĂ încă din secolul trecut, însă doar în mod experimental, gazificarea subterană a cărbunelui constituie o metodă promițătoare în viitor, pentru rezolvarea problemei penuriei resurselor energetice pe plan mondial. Este vorba, în primul rînd, de valorificarea zăcămintelor de cărbune situate în adîncime, a căror exploatare cu ajutorul tehnologiilor actuale necesită investiții mari, implică anumite riscuri și costuri ridicate.

Cercetări și experiențe efectuate în decursul anilor atît în țări capitaliste dezvoltate cît și în țări socialiste evidențiază că exploatarea cărbunelui pe această cale, îndeosebi pentru alimentarea cu gaze combustibile a termocentralelor, ar putea deveni competitivă

Înnoirea parcului mondial de avioane

ANALIZA tendințelor în perspectivă în domeniul traficului aerian de pasageri și mărfuri, pentru un număr de 203 companii aeriene din lume, membre ale Organizației Internaționale a Aviației Civile, a dus la concluzii interesante privind necesarul de echipament pentru acest sector al transporturilor. Un studiu elaborat pe această temă de firma americană constructoare de avioane McDonnell-Douglas opinează că pentru a se satisface cererea de avioane civile noi în perioada 1976—1991 va fi necesar să se construiască peste 5 000 de aparate.

Această cifră reprezintă aproximativ 75% din actuala flotă mondială de avioane civile iar valoric este vorba de o piață estimată la peste 150 miliarde dolari. În țările occidentale, afectate de recesiunea economică prelungită, această piață promite însă să devină totodată terenul unei concurențe tot mai îndrîjite, îndeosebi între industriile constructoare de avioane (sau conexe) din S.U.A. și cele vest-europene.

Rezervele de gaze naturale ale țărilor O.P.E.C.

INTR-O comunicare prezentată la cel de-al V-lea Congres mondial privind gazele naturale lichefiate, ținut recent la Düsseldorf (R.F.G.), vicepreședintele „Societății naționale algeriene pentru hidrocarburi” (SONATRACH) a arătat că dificultățile privind acoperirea cererii mondiale de energie pe perioada următoare ar putea fi în bună parte depășite printr-o intensificare a exploatarei gazelor naturale.

Referindu-se la resursele de gaze naturale ale țărilor membre ale O.P.E.C., evaluate la 20 miliarde tone echivalent țiței, el a arătat că pentru exploatarea acestui potențial ar fi nevoie de mobilizarea unor capitaluri considerabile, în primul rînd pentru construirea a cca. 1 000 nave metaniere (cu o capacitate unitară de 125 000 mc) și a 100 uzine de lichiefiere (cu o capacitate unitară de 10 miliarde mc. pe an). Valorificarea resurselor actuale de gaze naturale ale O.P.E.C. ar reprezenta, în baza unui calcul pe o perioadă de 20 de ani, un potențial comercializabil de 50 de ori superior nivelului actual, ridicîndu-se la 1 miliard tone echivalent țiței pe an, adică de circa 2,5 ori producția actuală de țiței a S.U.A. sau aproximativ două treimi din cea a țărilor membre ale O.P.E.C.

ANTOANETA SZASZ, Odorheiu Secuiesc; **CONSTANȚA PETRICU**, Curtea de Argeș — În cazul menționat de dv., nu sînt excepții de la legile în vigoare.

VIOREL SIMIONESCU, Malu cu Flori, județul Dimbovița — Un volum din „Cartea întreprinderii” costă 20 de lei. Suma, corespunzătoare numărului de volume de care aveți nevoie, o puteți trimite prin mandat poștal.

OVIDIU SORIN, Coltofeanu, Brașov — Abonîndu-vă la revista noastră, vă veți asigura și materialul documentar necesar.

ING. VASILE FLOREA, București — Situația prezentată de dv. nu se referă numai la cadrele cu funcții de conducere.

PAVEL PUȘCĂȘU, Reșița — Ministerul Muncii ne comunică că a reținut propunerea dv. „pentru a fi analizată la o eventuală discuție și îmbunătățire a legislației muncii”.

IOAN SAMFIRA, Satu Mare — Organizarea cursurilor de perfecționare a pregătirii profesionale pentru personalul de toate categoriile este reglementată prin Legea nr. 2/1971. Drepturile personalului care frecventează aceste cursuri sînt sta-

bilate prin art. 24 din legea sus-menționată. Unitățile au îndatorirea să asigure cazarea cursanților, dar nu au dreptul să plătească contravaloarea cazării la hotel.

CONSTANTIN FRÎNCU, Drobeta Turnu-Severin — Pentru a putea fi promovat în funcția de tehnician principal, fiind absolvent al liceului de cultură generală, este necesar să promovați cursul de specializare organizat în condițiile prevăzute de Regulamentul-cadru al Ministerului Educației și Învățămîntului nr. 2238/1973.

MARIOARA GRAUMANN, Reșița — După completarea studiilor veți putea ocupa funcția de tehnician principal, deoarece ați ocupat funcții tehnice mai mult de cinci ani. Întrucît contractul dv. se modifică în urma schimbării funcției, fără să fie desfăcut, vă păstrați vechimea neîntreruptă în aceeași unitate.

AFANASIE BACALAM, Lugoj — Potrivit art. 88 alin (2) din Legea nr. 3/1977, pensionarii pentru limită de vîrstă, care erau încadrați în muncă la data de 1 iulie 1977 și cumulau pensia cu retribuiția în condițiile legii în vigoare pînă la 1 iulie 1977, își mențin în continuare acest drept pînă cel mult la 31 decembrie 1977.

Rezerve de reducere a cheltuielilor materiale

(Urmare din pag. 6)

metodei în flux tehnologic la fabricarea pantalonilor pentru bărbați ne arată că productivitatea muncii crește cu peste 20% prin eliminarea timpilor neproductivi din sistemul prod-sincron, prin mecanizarea transportului interoperațional ce se poate face cu cărucioare care sînt dotate cu sisteme de prindere a detaliilor și care elimină efortul fizic al muncitorilor prin faptul că aprovizionează direct locul de muncă. La aceste îmbunătățiri se mai pot adăuga măsuri de asigurare a continuității lucrului pe model, printr-o programare mai operativă în concordanță și cu această cerință.

Se impun măsuri și mai eficiente în direcția reducerii fluctuației forței de muncă, în perfecționarea organizării ergonomice a muncii în toate secțiile și atelierele, în desfășurarea ritmică a producției care, de asemenea, sporesc forța productivă a muncii. Dacă la aceste rezerve mai adăugăm și unele posibilități de creștere a gradului de utilizare a mașinilor și a timpului de muncă disponibil, avem o imagine de ansamblu asupra principalelor rezerve potențiale ce există în întreprindere și care — cu eforturi minime — pot fi mobilizate în scopul creșterii eficienței economice a producției de confecții.

(adresa completă a abonatului)

Revista ECONOMICA

BUCUREȘTI, 22, CALEA DOROBANȚILOR 25, cod. 71131

Vă facem cunoscut că prin mandatul poștal din ziua de . . . . . v-am expediat suma de . . . . . lei, în contul I.S.I.A.P. 64530152, filiala sectorului I, București reprezentînd . . . . . abonamentele la „Revista economică” pe anul 1977.

(semnătura abonatului)

Costul unui abonament anual pentru instituții este de 260 lei; pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, costul unui abonament anual este de 130 lei.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 44 din 4 noiembrie 1977

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Perfecționarea organizării — pirghie de accelerare a dezvoltării economico-sociale (N. Ionescu)

— Ancheta „R.E.”. Condiții optime realizării cu succes a sarcinilor de plan pe 1978 (L. Țintea, Gh. Drăghici)

— Rezerve de reducere a cheltuielilor de producție (dr. Ioan L. Nistor, Petru Bîntîșan)

— Dezbateri „R.E.”. Mecanizarea și automatizarea, factori de utilizare rațională a forței de muncă și de creștere a productivității muncii (III) (V. Boescu, B. Pădure)

— O preocupare prioritară a organelor locale: creșterea rolului comerțului în buna aprovizionare a cetățenilor (Ioan Georgescu)

— Cititorii au cuvîntul 1

CONDUCERE • ORGANIZARE

— Din experiența întreprinderilor model. Accent pe calitate, pe eficiență economică, pe creșterea productivității muncii (Dan Condea) 12

— Sistem informatic pentru alocarea optimă a bugetelor în profil teritorial. (C. V. Negoită, E. Stan, I. Cihodaru) 13

DOCUMENTAR ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITICO-IDEOLOGIC

— Consultație. Creșterea productivității muncii — cerință fundamentală în actuala etapă de dezvoltare a țării (prof. dr. Marin Mehedintu) 15

TEORII • IDEI

— Valorificarea integrală a materiei și energiei. Ipoteze asupra unor posibile noi modalități de organizare a producției industriale (dr. Maria D. Popescu) 17

— Școli • curente • economiști. Problemele eliminării subdezvoltării studiate de economiștii „lumii a treia” (II) (St. Mihai) 20

ECONOMIE MONDIALĂ

— 60 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie

• Strategia economică a P.C.U.S. în acțiune (B. I. Gostev) 23

• Forța mobilizatoare a întrecerii socialiste (I. M. Vladicenko) 25

• Colaborarea sovieto-română în domeniul științei și tehnologiei (D. M. Gvișiani) 27

— Tendințe — conjuncturi 28

— Dezvoltarea dinamică a colaborării economice polono-române (Convorbire cu Henryk Ciszewski) 29

— O nouă modalitate de creditare în cadrul Fondului Monetar Internațional (Aurel Berea, Adriana Marinescu) 30

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11-25. 71131 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București

Tipar: Combinatul Poligrafic „Casa Sănătății”.

ASIGURAREA FAMILIALĂ MIXTĂ DE VIAȚĂ

O dovadă a grijii purtate familiei dv. o faceți încheind la ADAS „asigurarea familială mixtă de viață”.

Prin această asigurare vă asigurați persoana dv., ecum și pe cei dragi dv. și, în același timp, realizați economii.

În această asigurare pot fi cuprinse persoanele în vârstă de la 5 la 60 de ani. Membrii familiei care vor intra sub protecția asigurării se stabilesc de persoana care încheie asigurarea.

Durata poliței variază de la 5 la 20 de ani.

Suma asigurată se stabilește de asigurat, cu acordul ADAS.

Primele de plată pentru asiguratul principal sînt între 4,50 și 18,75 lei lunar, iar pentru membrii familiei între 1 leu și 4 lei lunar, în funcție de durata asigurării de vîrsta persoanelor cuprinse în asigurare.

Plata sumei asigurate se face — de ADAS — în următoarele cazuri : la expirarea asigurării ; în caz de invaliditate permanentă (totală sau parțială) din accidente (întîmplate în cursul duratei asigurării) a oricărui dintre asigurați ; în caz de deces (în cursul duratei asigurării) al oricărui dintre asigurați ; în caz de amortizare a asigurării, în total sau în parte, la tragerile amortizare.

La expirarea asigurării, dacă primele de asigurare au fost achitate pe întreaga durată prevăzută în poliță, suma de plată se majorează cu 10⁰/₀, iar în caz de invaliditate permanentă parțială, suma de plată, corespunzătoare gradului de invaliditate stabilit, se majorează cu 25⁰/₀, în limita sumei înscrise în poliță.

Pentru relații suplimentare și contractarea asigurărilor cei interesați se pot adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

ÎNTRERINDERA DE TURISM, HOTELURI ȘI RESTAURANTE BUCUREȘTI

vă invită în excursii cu ocazia revelionului 1978.

ÎNȚIMPINAȚI NOUL AN la cabanele din munții Baiului, Bucegi, Diham,
Birsei sau Ceahlău

Filialele de turism din Bd. 1848 nr. 4,
Bd. N. Bălcescu nr. 35, Bd. Republicii
nr. 4 și 68, Cal. Griviței nr. 140 au pro-
gram zilnic între 8 și 20.

- în stațiunile Tușnad, Borsec,
Govora, Olănești, Covasna, Malnaș,
Vilcele sau Lacu Roșu,
- în localitățile: Suceava, Piatra
Neamț, Tg. Mureș, Sibiu, Orșova,
Drobeta-Turnu Severin,
Sighișoara, Iași,
- pe litoral: hotelul Parc-Mamaia
sau hotelurile Neptun și Delta